

**ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O TROŠARINAH****I. UVOD****1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA**

V Republiki Sloveniji je obdavčevanje alkohola in alkoholnih pijač, tobačnih izdelkov ter energentov in električne energije (v nadaljnjem besedilu: trošarinski izdelki) urejeno z Zakonom o trošarinah, ki ga je Državni zbor RS sprejel decembra 1998, uveljavljen pa je bil s 1. julijem 1999. S tem zakonom je Slovenija uredila obdavčevanje trošarinskih izdelkov, proizvedenih na območju Slovenije, in pri uvozu trošarinskih izdelkov iz tujih davčnih območij na slovensko davčno območje. Prenovljeni Zakon o trošarinah-1 (Uradni list RS št. 47/16, 92/21 in 192/21; v nadaljnjem besedilu: ZTro-1) je Državni zbor RS sprejel 21. junija 2016, uveljavljen pa je bil s 1. avgustom 2016.

Trošarina, ki je posredni davek, se znotraj Unije obračuna od nekaterih izdelkov. Obveznost za plačilo trošarine za trošarinske izdelke nastane in se pobira v državi članici Unije (v nadaljnjem besedilu: država članica) ob sprostitvi trošarinskih izdelkov v porabo. Trošarinski izdelki, ki so alkohol in alkoholne pijače, tobačni izdelki ter energenti in električna energija, so predmet skupne oziroma harmonizirane trošarinske zakonodaje Unije. Trošarinska zakonodaja Unije določa najnižje ravni obdavčitve posameznega trošarinskega izdelka znotraj skupine trošarinskih izdelkov in določa postopke in pravila, ki se uporabljajo v vseh državah članicah predvsem glede nastanka obveznosti za obračun in plačilo trošarine za trošarinske izdelke, uvoza trošarinskih izdelkov v Unijo in izvoza iz Unije, gibanja trošarinskih izdelkov med državami članicami in znotraj držav članic. Države članice lahko podrobneje določimo in predpišemo nacionalne postopke, ki se nanašajo na trošarinske izdelke, tako da se lahko trošarina v državi članici pobere oziroma vrne ali oprosti, če je to potrebno.

Za trošarinske izdelke velja visoka stopnja tveganja neplačila davkov in dajatev zaradi več vzrokov:

- skupni znesek trošarine, drugih davkov in dajatev za nekatere trošarinske izdelke (cigarete, pogonska goriva) predstavlja delež v končni ceni, ki je višji od deleža osnovne cene trošarinskega izdelka pred dajatvami,
- zneski trošarine se med državami članicami občutno razlikujejo kar udeležence na trgu spodbuja k davčnim utajam z gibanjem trošarinskih izdelkov iz države članice z nižjo obdavčitvijo v državo članico z višjo obdavčitvijo, da se tam prodajo brez plačila trošarine in drugih davkov,
- trošarina se odmeri in pobira od enega davčnega zavezanca za celotno količino trošarinskih izdelkov, v trenutku, ko se ti sprostijo v porabo, s čimer je trošarina podvržena večjim tveganjem za njeno neplačilo v primerjavi z drugimi posrednimi davki,
- za trošarinske izdelke obveznost za obračun in plačilo trošarine nastane v državi članici potrošnje (načelo namembnega kraja); pogosto so ti proizvedeni ali uvoženi v eni državi članici in dobavijo v drugo državo članico, zaradi česar so potrebni specifični postopki nadzora nad njihovim gibanjem med državami članicami, ki preprečujejo utajo plačila trošarine v državi članici potrošnje.

Pri vnosu trošarinskih izdelkov iz druge države v Sloveniji ne nastane obveznost plačila trošarine v Sloveniji, če trošarinske izdelke vnese in prevaža fizična oseba za lastno porabo in do količin, predpisanih z zakonom. Pri prodaji na daljavo oziroma nakupu trošarinskih izdelkov fizičnih oseb preko spleta, nastane obveznost za obračun in plačilo trošarine v Sloveniji.

V zadnjih desetletjih smo priča nenehnemu globalnemu naporu za spodbujanje javnega zdravja in zmanjšanje negativnih učinkov uživanja tobaka in alkohola. Že na ravni Unije se krepi zavest o negativnih vplivih tobaka in alkohola na zdravje in vzpostavljajo ukrepi za omejevanje rabe tobaka, tobačnih in povezanih izdelkov in rabe alkohola in alkoholnih pijač. Zvišanje obdavčitve tobačnih izdelkov in alkoholnih pijače je eden izmed ključnih ukrepov, ki jih vlade ne le v Uniji, pač pa po vsem svetu uvajajo kot ukrep za zmanjšanje porabe teh škodljivih substanc.

Mednarodni podatki nedvoumno kažejo na tesno povezavo med višjo obdavčitvijo tobaka in alkohola ter zmanjšanjem njihove porabe. Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) je uživanje tobaka in alkohola povezano s številnimi smrtnimi primeri, ki bi se lahko preprečili, in sicer zaradi tobaka več kot 8 milijonov in alkohola več kot 3 milijonom smrti vsako leto. Tudi podatki o uživanju teh substanc v Sloveniji so prav tako zaskrbljujoči. Po poročilu Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) se je v zadnjem desetletju poraba tobaka in alkohola le deloma zmanjšala, kljub številnim preventivnim programom. Tako ostaja visoka stopnja uporabe teh škodljivih substanc med prebivalci Slovenije, kar ima resne posledice za javno zdravje in državni proračun. Poleg tega, da so tobak in alkohol škodljivi za zdravje posameznika, tudi povzročajo visoke stroške zdravstvenemu sistemu in gospodarstvu. Po podatkih Ministrstva za zdravje se vsako leto v Sloveniji porabi izjemno visok znesek za zdravljenje bolezni, povezanih z uživanjem teh substanc, kar vpliva negativno na državni proračun in omejuje sredstva za druge nujne javne storitve.

Po podatkih NIJZ je v letu 2022 v Sloveniji registrirana poraba alkohola znašala 10 litrov čistega alkohola na prebivalca, starega 15 let in več. Pri izračunu se upoštevajo podatki o industrijski proizvodnji alkoholnih pijač (vino, pivo in žgane pijače), podatki o proizvodnji s kmetij, podatki o uvozu in izvozu ter podatki o zalogah alkoholnih pijač. Največ alkohola se je v letu 2022 popilo s pivom in sicer 4,7 litrov čistega alkohola, sledilo je vino (3,8 litra), in manj z žganimi pijačami (1,4 litra). V primerjavi s preteklim letom se je skupna poraba čistega alkohola znižala predvsem na račun manjše porabe vina. V primerjavi s sosednjimi državami je poraba nižja v Italiji in na Hrvaškem in višja v Avstriji in na Madžarskem.

Po priporočilu Svetovne zdravstvene organizacije bi bilo potrebno omejiti cenovno dostopnost alkoholnih pijač z zvišanjem obdavčitve. Trošarine na alkohol in alkoholne pijače so se zadnjic zvišale v letu 2014, ter za male proizvajalce piva znižale v letu 2016. Vino je plačila trošarine v Sloveniji oproščeno.

Nasprotno pa se trošarina na tobačne izdelke nenehno in postopoma dviguje, s čimer se zasleduje cilja zmanjšanje privlačnosti kajenja s postopnim dvigom cen tobačnih izdelkov in stabilnost javnofinančnih prihodkov. Izkušnje drugih držav kažejo, da se v primeru prekomernih dvigov trošarine in cene tobačnih izdelkov potrošniki preusmerijo k čezmejnemu nakupu tobačnih izdelkov v drugih, predvsem sosednjih državah kjer so tobačnih izdelki cenejši ter k nelegalni proizvodnji in nakupu tobačnih izdelkov na črnem trgu, kar negativno vpliva na davčne prihodke ne vpliva pa na zmanjšanje porabe tobačnih izdelkov.

Z zviševanjem obdavčitve tobačnih izdelkov se zaznavno povečujejo aktivnosti glede nezakonite proizvodnje in trgovine s tobačnimi izdelki. Nezakonita proizvodnja in trgovina s tobakom resno ogrožata javno zdravje, varnost državljanov in do neke mere nacionalno varnost. Ta kriminalni pojav spodbuja prizadevanja vlad za nadzor in protikadilske strategije za odvratanje od potrošnje s povečanjem dostopa do tobačnih izdelkov, ki so mladim generacijam ali posameznikom po nižjih cenah na voljo na črnem trgu. Ozaveščenost o nezakoniti trgovini s cigaretami kot praksi, ki jo poganjajo mednarodne kriminalne mreže in vir velikih dobičkov, je povezana s priznanjem, da je nezakonita trgovina s tobakom svetovni problem, ki zahteva sodelovanje na svetovni ravni. Države članice so skupaj z Evropsko komisijo dejavne partnerice Okvirne konvencije SZO za nadzor nad tobakom in podpisnice Protokola za odpravo nezakonite trgovine s tobačnimi izdelki, mednarodne pogodbe, namenjene boju proti svetovni nezakoniti trgovini s tobakom. V ta namen so institucije Unije in njene države članice razvile učinkovite instrumente in mehanizme kazenskega pregona za boj proti nedovoljeni proizvodnji in tihotapljenju tobaka. Eden od najbolj zaskrbljujočih trendov goljufij v preteklih

letih je naraščajoča razširjenost nezakonite proizvodnje cigaret v Uniji. Kriminalne združbe, ki organizirajo tako proizvodnjo, so običajno večnacionalne in funkcionalno visoko specializirane. Organizirajo celotno verigo proizvodnje, veleprodaje, prevoza in maloprodaje nezakonito proizvedenega tobačnih izdelkov. Organizirane kriminalne združbe običajno postavijo proizvodne obrate v skladiščih na oddaljenih in odročnih območjih, uporabljajo sodobne varnostne naprave in v obratih izolirajo delavce brez urejenega statusa za bivanje in delo. Proizvodni in skladiščni prostori so pogosto postavljeni v države, ki ni država končne potrošnje, da se zmanjša sum nezakonitih ravnanj. Poleg uporabe rednih obveščevalnih in izvršilnih orodij so ključni za odkrivanje nezakonite proizvodnje in prodaje tobačnih izdelkov spremljanje trgovine s stroji za proizvodnjo tobačnih izdelkov, proizvodnja in gibanje surovin za proizvodnjo tobačnih izdelkov ter gibanje oseb, ki so zaposlene ali organizirajo nezakonito proizvodnjo tobačnih izdelkov. Na področju nezakonite trgovine s tobačnimi izdelki je pomembno tudi tihotapljenje poceni originalnih cigaret (nezakonito belih cigaret) iz vzhodnoevropskih držav (npr. Belorusije, Ukrajine, Moldavije, Rusije) in tihotapljenje s tovornimi letali ali v ladijskih zabojnikih iz drugih celin v Evropo. Poleg obstoja nazora pri gibanju blaga v carinskih postopkih, nadzora kopenskih in morskih meja, uporabe sodobnih nadzornih naprav in tehnologij, kot so skenerji in satelitski nadzorni sistemi, je pomembno določati mehanizme za omejevanje nezakonite proizvodnje in trgovine s tobačnimi izdelki v vsaki državi, ne le Unije pač na svetovni ravni.

SZO je v okviru Okvirne konvencije Svetovne zdravstvene organizacije o nadzoru nad tobakom (FCTC - Framework Convention on Tobacco Control) 12. novembra 2012 sprejela Protokol za odpravo nezakonite trgovine s tobačnimi izdelki. Namen tega protokola je okrepiti in uskladiti ukrepe na globalni ravni za preprečevanje, nadzorovanje ter kaznovanje nezakonite trgovine s tobakom. Glavni cilj protokola je boj proti različnim oblikam nezakonite trgovine s tobakom, kot so ponarejanje, tihotapljenje, ilegalna proizvodnja in distribucija tobačnih izdelkov. Nezakonita trgovina s tobačnimi izdelki negativno vpliva na zdravje, gospodarstvo ter učinkovitost javnih politik za nadzor nad tobakom. Ta protokol se osredotoča na krepitev sodelovanja med državami članicami, izmenjavo informacij, preprečevanje nezakonite trgovine ter vzpostavljanje učinkovitih nadzornih mehanizmov. Protokol za odpravo nezakonite trgovine s tobačnimi izdelki predpisuje več ukrepov, vključno z označevanjem in sledljivostjo tobačnih izdelkov, okrepljenim sodelovanjem med državami pri izmenjavi informacij in obveščanju ter krepitev pravne podlage za boj proti nezakoniti trgovini s tobakom. 62 držav podpisnic protokola, med katerimi je tudi Slovenija, politično podpira izvajanje ukrepov za zmanjšanje nezakonite trgovine s tobačnimi izdelki ter s tem k zaščiti javnega zdravja in okolja. 13 držav se je k izvajanju protokola z njegovo ratifikacijo tudi formalno zavezalo. Slovenija protokola še ni ratificirala.

Družba KPMG je v letu 2023 izdala študijo¹ v kateri ugotavlja, da poraba cigaret v 27 državah članicah upada. V obdobju od 2020 do 2021 se je celotna poraba zmanjšala za 0,3 % ali 1,4 mrd cigaret, na račun manjše porabe v višini 1,3 % in 7% povečanja vnosa nakupa legalno in nelegalno proizvedenih cigaret izven Unije. V letu 2022 je v Uniji poraba pretihotapljenih in ponarejenih cigaret znašala 35,8 mrd cigaret, kar predstavlja 8,2% celotne porabe cigaret v Uniji. Če bi se ti na trgu Unije prodali legalno, bi to predstavljalo za 11,3 mrd EUR davčnih prihodkov. Poraba nezakonito proizvedenih, uvoženih in prodanih cigaret je največja v Franciji, ki predstavlja 47% nezakonite porabe, v večini drugih držav Unije se poraba nezakonitih cigaret zmanjšuje. Najnižja poraba nezakonitih cigaret je na Hrvaškem, v Nemčiji, Grčiji, Latviji, Litvi, Luksemburgu, na Poljskem, Portugalskem, v Romunij in Sloveniji. Študija ne omeni, da je v omenjenih državah cena cigaret nižja, kot v državah kjer je ugotovljen velik delež porabe nezakonitih cigaret. Nezakonita proizvodnja cigaret v Uniji se povečuje, predvsem z namenom dobave v države znotraj Unije, kjer se omogočajo visok zaslužki, predvsem na račun prodaje ponarejenih cigaret.

Po podatkih KPMG je bilo v Sloveniji v letu 2022 prodanih 3,33 mrd cigaret, od tega v sosednje države 0,78 mrd cigaret. Legalna domača poraba je tako znašala 2,55 mrd cigaret, vnosi iz drugih držav 0,10

¹ Poraba nezakonitih cigaret v EU, UK, na Norveškem, Švici, Moldaviji in Ukrajini (Illicit cigarette consumption in the EU, UK, Norway, Switzerland, Moldova and Ukraine, 2022 Results, 28.6.2023)

mrdo cigaret, poraba nezakonito proizvedenih 0,10 mrdo cigaret, kar skupaj znaša poraba 2,75 mrdo cigaret. Slovenija tako beleži nizko stopnjo porabe nelegalno proizvedenih cigaret, nizko stopnjo čezmejnih vnosov in visoko stopnjo čezmejnje prodaje legalno proizvedenih cigaret v druge države Unije.

Preglednica 1: Podatki o prodaji in porabi cigaret v Avstriji, Italiji, Nemčiji, na Hrvaškem in v Sloveniji v letu 2022

Država	prodaja	čezmejna prodaja	poraba nezakonito proizvedeni	poraba čezmejni vnosi	v mrdo kom
					skupaj poraba
Avstrija	11.72	0.38	0.60	0.78	12.72
Italija	60.22	0.65	1.42	0.73	61.72
Nemčija	66.54	0.87	1.68	9.36	76.71
Hrvaška	6.03	0.29	0.25	0.09	6.08
Slovenija	3,33	0,10	0,10	0,10	2,75

Vir: KPMG

V Sloveniji je v preteklih letih zaznana problematika nezakonite proizvodnje tobačnih izdelkov. Finančna uprava RS (v nadaljnjem besedilu: FURS) zaznava največ primerov nezakonite proizvodnje tobačnih izdelkov s strani posameznikov, ki brez prijave dejavnosti, na črno proizvajajo tobačne izdelke in s svojim ravnanjem kršijo tako davčno, trošarinsko kot tudi delovnopravno zakonodajo.

S prenovljenim Zakonom o trošarinah (Uradni list RS št. 47/16) je bil na področju trošarinske zakonodaje za namen nadzora nad nelegalno proizvodnjo tobačnih izdelkov v letu 2016 uveden nadzor nad tobačnimi listi oziroma nepredelanim tobakom. Za osebe, ki na ozemlju Slovenije nepredelan tobak skladiščijo, proizvajajo, predelujejo in gibajo je potrebno vsako aktivnost prijaviti davčnemu organu, zagotoviti, da gibanje spremlja komercialni dokument in voditi podrobne evidence. V primeru, da davčni organ ugotovi, da za nepredelan tobak ni bila izpolnjena obveznost prijave oziroma imetnik tobaka ne vodi evidenc, je predpisana samo sankcija globe v prekrškovnem postopku, ni pa predpisana stranska sankcija obveznega odvzema nepredelanega tobaka, zato o predlogu odvzema nepredelanega tobaka odloča sodišče. Sodišča kljub dokazom, da so tobačni listi namenjeni za nezakonito proizvodnjo tobačnih izdelkov, v polovici primerov le-teh ne odvzame in jih vrne storilcu. Tako se že zaseženi tobačni listi še vedno lahko uporabijo v nezakoniti proizvodnji tobačnih izdelkov.

FURS je v zadnjem obdobju na ozemlju Slovenije večkrat zasegel tobačne liste, za katere aktivnosti v skladu s trošarinsko zakonodajo niso bile predhodno prijavljene, ti pa so bili namenjeni nezakoniti proizvodnji drobno rezanega tobaka ali cigaret, za katere ni bila obračunana trošarina. V obdobju od februarja 2021 do septembra 2023 je FURS zasegel 22 tisoč kg tobaka za vodne pipe, 26 tisoč kg drobno rezanega tobaka, 61 tisoč kilogramov tobaka v listih in 10,3 mio cigaret. Ocenjeno bi skupna višina prikrajšane trošarine za zasežene izdelke, če bi se ti prodali na trgu, znašala 12,6 mio EUR.

Zaradi strožje zakonodajne ureditve in strožjih sankcij pri zaznanem nezakonitem ravnanju v sosednjih državah se nezakonita proizvodnja tobačnih izdelkov seli v Slovenijo. FURS zaznava, da se nepredelani tobak pripelje v Slovenijo v velikih količinah z navedbo lažnih prejemnikov blaga v tujini in se skladišči v Sloveniji, izključno z namenom nezakonite proizvodnje drobno rezanega tobaka in cigaret za prodajo v Sloveniji, predvsem pa za nadaljnjo prodajo v drugih članicah.

Z namenom omejitve nezakonite proizvodnje tobačnih izdelkov v Sloveniji, bi bilo potrebno s trošarinsko zakonodajo določiti dodatne omejitve na področju proizvodnje tobačnih izdelkov in skladiščenja, predelave, proizvodnje ter gibanja tobačnih listov oziroma nepredelanega tobaka v Sloveniji. Potrebno bi bilo vzpostaviti nadzor nad stroji in opremo, ki se uporabljajo za proizvodnjo

tobačnih izdelkov. Namen zaostrovanja ureditve za nepredelan tobak sledi cilju preprečevanja nezakonite proizvodnje ter izogibanje plačilu davkov s tem pa tudi izpolnjevanju zahtev in zavez, določenih v Protokolu za odpravo nezakonite trgovine s tobačnimi izdelki. Z zaostrovanjem nadzora in sankcij za nezakonito proizvedene tobačne izdelke in prepovedjo nezakonite proizvodnje in prodaje s strani posameznikov ščitimo tudi najranljivejše skupine prebivalcev, ki iz različnih razlogov kupujejo tobačne izdelke na črnem trgu.

Nezakonita proizvodnja in prodaja v Sloveniji je zaznana tudi na področju t.i. mazalnih olj, ki so prav tako od leta 2016 predmet posebnega trošarinskega nadzora. Mazalna olja so goriva, proizvedena na način, da se zaradi njihove kemijske sestave ne uvrščajo med izdelke, so predmet trošarinskega nadzora gibanja v Uniji, z ciljem da se mazalna olja dobavijo in porabijo brez plačila davkov in dajatev. Na trgu mazalnih olj se poleg izdelkov, ki so že predmet posebnega trošarinskega nadzora v Sloveniji pojavljajo novi izdelki, zato bi bilo potrebno razširiti seznam izdelkov, ki jih je potrebno na ozemlju Slovenije nadzirati. V skladu z ZTro-1 so predmet posebnega trošarinskega nadzora obsežna tržna gibanja izdelkov iz tarifnih oznak 2710 19 91, 2710 19 99, 2710 20 90 in 3826 00 90. Za obsežna tržna gibanja se štejejo nepakirani izdelki, ki se prevažajo v zabojnikih, ki so sestavni del prevoznih sredstev, ali so v ISO-zabojnikih ali drugih posodah, ki presegajo 210 litrov.

Tudi na področju tobačnih in povezanih izdelkov se na trgu nenehno pojavljajo novi izdelki, ki predstavljajo alternativo klasičnemu kajenju. Poleg tobaka za segrevanje in elektronskih cigaret, katerih poraba v zadnjih letih narašča, so se na trgu Unije pojavili zvitki izdelani iz zelišč, ki ne vsebujejo tobaka in se po načinu uživanja enačijo s tobakom za segrevanje. Za ustrezno obdavčitev novih zeliščnih izdelkov in zagotovitev davčne obravnave, primerljive s podobnimi izdelki, bi bilo potrebno te v trošarinski zakonodaji opredeliti in obdavčiti enako kot tobak za segrevanje.

Določbe ZTro-1, ki urejajo vračilo trošarine za energente za industrijsko-komercialni namen, komercialni prevoz in oprostitev plačila trošarine za energetska intenzivna podjetja, bi bilo potrebno dopolniti, s pogoji za vračilo oziroma oprostitvev, ki so prepisani v podzakonskih predpisih.

V zvezi s pogoji za oprostitvev trošarine za energetska intenzivna podjetja bi bilo potrebno določiti dodatne pogoje za upravičenost do oprostitvev. Slovenija se je z Nacionalnim energetskega in podnebne načrta (v nadaljnjem besedilu: NEPN)² zavezala k postopnemu zmanjševanju in ukinitvi spodbud fosilnim gorivom. Med drugim je bila sprejeta zaveza za zmanjševanje vračil trošarine na energente v industriji do leta 2030. Za uresničitev ukrepa bi bilo potrebno v ZTro-1 določiti, da je pogoj za oprostitvev plačila trošarine za energetska intenzivna podjetja pridobljen certifikat ISO 14001 ali ISO 50001, ki je mednarodno uveljavljen standard za upravljanje z energijo. Pridobljen certifikat po ISO 14001 ali 50001 zagotavlja podjetju načrtno povečevanje energetske učinkovitosti, učinkovito upravljanje potencialnih prihrankov iz tega področja in izvajanje ustreznih ukrepov na področju upravljanja z energijo. Podjetjem je treba omogočiti, da se na novi pogoj ustrezno pripravijo in pridobijo certifikat, zato je treba omogočiti prehodno obdobje za uveljavitev tega pogoja.

² Vlada Republike Slovenije je 27. februarja 2020 sprejela celoviti nacionalni energetskega in podnebne načrta Republike Slovenije (NEPN), ki je bil tudi predložen Evropski komisiji, skladno z Uredbo EU 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebne ukrepe. NEPN določa cilje in ukrepe Slovenije za prispevek k ciljem EU za doseg podnebne nevtralnosti do leta 2050.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Poglavitni cilji predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah so zvišanje trošarine za alkohol in alkoholne pijače, zvišanje trošarine za tobačne izdelke in opredelitev novega izdelka za kajenje, okrepitev nadzora nad tobačnimi izdelki in energenti ter prenos pogojev za vračilo trošarine iz podzakonskega predpisa v zakon.

2.2 Načela

S predlogom zakona se ne posega v temeljna načela veljavnega ZTro-1.

Predlog zakona spoštuje pravice davčnih zavezancev in upošteva temeljna načela, ki so opredeljena v veljavnem ZTro-1. Predlagane spremembe in dopolnitve pomenijo predvsem način izvedbe temeljnega načela zakonitosti, načela gotovosti, seznanjenosti in pomoči, načela varstva pravic strank in varstva javnih koristi, načela usklajenosti pravnega reda s pravom EU, načela ekonomičnosti postopka.

2.3 Poglavitne rešitve

Poglavitne rešitve predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah so

- zvišanje trošarine za alkohol in alkoholne pijače,
- zvišanje trošarine za tobačne izdelke in opredelitev in obdavčitev novih izdelkov, namenjenih vdihovanju, brez izgorevanja, ki so zeliščni zvitki za segrevanje brez tobaka,
- okrepitev nadzora nad nepredelanim tobakom in mazalnimi olji na ozemlju Slovenije in uvedba nadzora nad napravami za proizvodnjo tobačnih izdelkov ter nastanek obveznosti za obračun in plačilo trošarine za mazalna olja in nepredelan tobak, v primeru ugotovljenih nezakonitih ravnanj oziroma nepravilnosti,
- prenos pogojev za vračilo trošarine za komercialni prevoz in industrijsko komercialni namen ter oprostitev trošarine za energetska intenzivna podjetja iz podzakonskega predpisa v zakon, in
- pogojevanje oprostitve za energetska intenzivna podjetja z imetništvom certifikata ISO 14001 ali ISO 50001, ki sta mednarodna standarda za upravljanje okolja in energije.

1. Zvišanje trošarine za alkohol in alkoholne pijače

S predlogom zakona se zviša obdavčitev alkohola in alkoholnih pijač, in sicer za:

1. pivo z 12,10 EUR na 15,21 EUR/ 1 vol % alk./hl;
2. vmesne pijače (to so tiste, z dodanim alkoholom, dobljenim z destilacijo, kot npr. teranov liker, vermut;) z 132 EUR na 165,92 EUR/hl;
3. etilni alkohol z 1.320 EUR na 1.659,24 EUR/100 vol % alk./hl. Ta se loči na (i) alkohol, ki se uporabi v neživilski proizvodnji (npr. industrijski namen) in v tem primeru je poraba, ob pridobitvi ustreznega statusa, oproščena plačila trošarine in (ii) alkohol za konzumiranje; to so pijače, ki se pridobivajo z destilacijo, t.im. žgane pijače (konjak, viski, idr.).

Predlagano zvišanje trošarine v višini 25,7% predstavlja stopnjo inflacije od zadnjega zvišanja trošarine od aprila 2014. Iz podatkov SURS je razvidno, da so cene alkoholnih pijač rasle od leta 2019, medtem ko so se trošarine nazadnje zvišale 12. 4. 2014. Takrat je vlada zaradi zagotavljanja dodatnih proračunskih prihodkov (hkrati pa tudi z namenom vplivati na zvišanje drobnoprodajne cene in s tem na zmanjšanje porabe alkoholnih pijač, zlasti med mladimi) določila 10-odstotno zvišanje trošarine za pivo, vmesne pijače in etilni alkohol.

2. Zvišanje trošarine za tobačne izdelke in opredelitev in obdavčitev novih izdelkov, namenjenih vdihovanju, brez izgorevanja, ki so zeliščni zvitki za segrevanje brez tobaka

Tobačni izdelki veljajo za blago, ki v drobnoprodajni ceni vsebuje največji delež davkov. Za cigarete ta delež znaša v državah članicah med 70 in 90 %, v Sloveniji pa nekaj čez 80 % drobnoprodajne cene. V skupini tobačnih izdelkov največji delež prihodkov iz trošarin predstavljajo cigarete. V zadnjem obdobju se količina cigaret, od katerih se obračuna trošarina, zmanjšuje, povečuje pa količina elektronskih cigaret in tobaka za segrevanja.

V letu 2024 predlagamo dva dviga trošarine za tobačne izdelke. Ta predlog ima dva glavna cilja: preprečiti zmanjšanje čezmejnih nakupov tobačnih izdelkov v Sloveniji ter zmanjšati povečanje nakupa na črnem trgu. Oba cilja sta usmerjena v ohranitev stabilnih prihodkov iz trošarin.

S predlogom zakona se predlagajo sledeča zvišanja trošarine za tobačne izdelke:

- cigareti: dvig z veljavne višine 141 EUR/1000 cigaret na 145 (dvig za 2,8 %); to bo zvišalo prihodke za okoli 11,7 mio EUR letno;
- cigare in cigarilosi: dvig trošarine z veljavne višine 56 EUR/1000 kosov na 57 EUR (dvig za 1,8 %); s tem bomo zvišali prihodke za okoli 0,02 mio EUR letno;
- drobno rezan tobak: zvišanje z veljavne višine trošarine s 119 EUR/kg na 124 EUR/kg (dvig predstavlja zvišanje za 4,2 %); s tem bomo zvišali prihodke za okoli 0,2 mio EUR letno;
- drug tobak za kajenje: zvišanje z veljavne višine 56 EUR/kg na 57 EUR (zvišanje za 1,8 %), s čimer bomo zvišali prihodke za okoli 0,02 mio EUR na letnem nivoju;
- tobak za segrevanje: zvišanje z veljavne višine 132 EUR/kg na 180 EUR (dvig za 34 %), s tem bomo zvišali prihodke za okoli 5,4 mio EUR letno;
- elektronske cigarete z nikotinom: zvišanje z veljavne višine 0,27 EUR/ml na 0,70 EUR/ml (to predstavlja dvig za 159 %), posledično bomo zvišali prihodke za okoli 3,8 mio EUR letno;
- elektronske cigarete brez nikotina: zvišanje z veljavne višine 0,12 EUR/ml na 0,31 EUR/ml (dvig pomeni zvišanje za 158 %); s tem bomo zvišali prihodke za okoli 0,6 mio EUR letno.

Direktiva Sveta 2011/64/EU z dne 21. junija 2011 o strukturi in stopnjah trošarine, ki velja za tobačne izdelke, ki je v slovenski pravni red prenesena z ZTro-1, opredeljuje tobačne izdelke, ki so v Uniji predmet obdavčitve s trošarino in sicer cigarete, cigare in cigarilosi, drobno rezani tobak in drug tobak za kajenje. Novi tobačni izdelki, ki v direktivi niso opredeljeni, jih lahko opredeljuje in obdavči vsaka država članica specifično. Z ZTro-1 se med tobačne izdelke, ki so predmet trošarine, uvršča tobak za segrevanje in elektronske cigarete, dodatno pa se, glede na razmere na trgu, predlaga določitev novega izdelka za kajenje, t.j. zeliščni zviček za segrevanje namenjen vdihovanju, brez izgorevanja. Zeliščni zvitki za segrevanje ne vsebujejo tobaka, lahko pa vsebujejo nikotin. Za ta izdelek se predlaga obdavčitev v enakem znesku kot za tobak za segrevanje, ki trenutno znaša 132 evrov za en kilogram polnila. Izdelek še ni na voljo v Sloveniji, je pa zavezanec že prijavil drobnoprodajno ceno, ki jo je v skladu z ZTro-1 dolžan prijaviti najmanj štiri mesece pred prvo sprostitvijo tobačnega izdelka v porabo. Ta alternativni zeliščni izdelek izdelan iz sušenih zelišč, se prikazuje kot bolj zdrav in je zato zanimiv za trženje, nasprotniki pa opozarjajo, da trditve ne temeljijo na dokazih in bo čas pokazal, ali je kajenje le-teh varno za zdravje.

3. Okrepitev nadzora nad nepredelanim tobakom in mazalnimi olji na ozemlju Slovenije, uvedba nadzora nad napravami za proizvodnjo tobačnih izdelkov ter nastanek obveznosti za obračun in plačilo trošarine za mazalna olja in nepredelan tobak, v primeru ugotovljenih nezakonitih ravnanj oziroma nepravilnosti

V predlogu zakona se predlaga dopolnitev veljavnega ureditve trošarinskega režima za proizvodnjo tobačnih izdelkov ter dopolnitev veljavnega posebnega trošarinskega nadzora nekaterih izdelkov na ozemlju Slovenije. Z zviševanjem obdavčitve trošarinskih izdelkov v Sloveniji se zaznavno povečujejo aktivnosti glede nezakonite proizvodnje in trgovine s trošarinskimi izdelki z namenom izogibanja plačilu

davkov ter drugih dajatev. S prenovljenim Zakonom o trošarinah (Uradni list RS št. 47/16) je bil nad nezakonito proizvodnjo in porabo tobačnih izdelkov in energentov za pogon v letu 2016 uveden nadzor nad tobačnimi listi oziroma nepredelanim tobakom in mazalnimi olji. Pri izvajanju ZTro-1 je bilo ugotovljeno, da je potrebno nadzor še dodatno okrepiti in sankcije nezakonitih ravnanj z nepredelanim tobakom in mazalnimi olji zaostri.

V skladu z ZTro-1 se v Sloveniji lahko trošarinski izdelki proizvajajo v trošarinskem skladišču, ki imetniku trošarinskega skladišča omogoča režim odloga plačila trošarine ali izven režima odloga. Pri proizvodnji trošarinskih izdelkov izven režima odloga plačila trošarine nastane obveznost obračuna in plačila trošarine ob zaključku proizvodne trošarinskih izdelkov. Za namen omejitve nezakonite proizvodnje tobačnih izdelkov in okrepitve nadzora nad nepredelanim tobakom na ozemlju Slovenije se s predlogom zakona predlaga določitev obveznost proizvodnje tobačnih izdelkov in predelave in skladiščenja nepredelanega tobaka izključno v trošarinskem skladišču. Oseba, ki bo proizvajala tobačne izdelke ali skladiščila nepredelan tobak bo morala pri davčnem organu zaprositi za izdajo dovoljenja za trošarinsko skladišče, predložiti instrument zavarovanja trošarinskega dolga, voditi evidence zalog v trošarinskem skladišču ter izpolnjevati vse obveznosti, ki v skladu z ZTro-1 veljajo za imetnike trošarinskega skladišča. V skladu z ZTro-1 lahko dovoljenje za trošarinsko skladišče pridobi le oseba, ki na ozemlju Slovenije opravlja dejavnost s trošarinskimi izdelki. Poleg predlagane obveznosti proizvodnje tobačnih izdelkov in skladiščenja nepredelanega tobaka le v trošarinskem skladišču se za pravno jasnost in možnost sankcioniranja predlaga prepoved proizvodnje tobačnih izdelkov ter predelava in skladiščenje nepredelanega tobaka fizičnih oseb. Prepoved se ne nanaša na tobačne izdelke in nepredelan tobak, če so ti namenjeni za lastno porabo fizične osebe.

V zvezi s posebnim trošarinskim nadzorom se s predlogom zakona predlaga dopolnitev seznama mazalnih olj, ki se lahko uporabijo za namen pogona ali ogrevanja in so zato predmet posebnega trošarinskega nadzora. Poleg nazora nad mazalnimi olji, ki so izdelki iz tarifnih oznak 2710 19 91, 2710 19 99, 2710 20 90 in 3826 00 90 se predlaga posebni trošarinski nadzor še za izdelke iz tarifnih oznak 2709 00 10, 2710 19 71, 2710 19 75, 2710 19 81, 2710 19 83, 2710 19 85, 2710 19 87, 2710 19 93, 3403 11 00, 3403 1910, 3403 19 20, 3403 19 80, 3403 91 00, 3403 99 00 in 3814 00 90; vse za obsežna tržna gibanja. Predlaga se tudi dopolnitev seznama izdelkov, ki se šteje za nepredelani tobak. V skladu z ZTro-1 so to izdelki iz tarifnih oznak 2401 10 in 2401 20 oziroma nerazcepljen ter delno ali popolnoma razcepljan tobak. Dodajajo se izdelki iz tarifne oznake 2401 30, ki so tobačni odpadki.

Za namen okrepitve nadzora nad nezakonito proizvodnjo tobačnih izdelkov se s predlogom zakona tudi predlaga poseben trošarinski nadzor nad stroji in deli strojev za proizvodnjo tobačnih izdelkov, ki so izdelki iz tarifne oznake 8478. Ti bi bili predmet posebnega trošarinskega nadzora le, če so namenjeni za pripravo in predelavo nepredelanega tobaka ali proizvodnjo tobačnih izdelkov in nepredelan tobak ali tobačni izdelki niso namenjeni za lastno uporabo.

V zvezi z prijavo aktivnosti z izdelki, ki so predmet posebnega trošarinskega nadzora se na podlagi preteklih izkušenj davčnega organa spreminjajo zahteve za predložitev podatkov ter roki za prijavo podatkov proizvodnje, predelave, skladiščenja in gibanja izdelkov, ki so predmet posebnega nadzora. Podatke bo potrebno davčnemu organu sporočiti pred aktivnostjo oziroma v roku 3 delovnih dni pred začetkom skladiščenja. Dodatno se za osebe, ki so zavezane k poročanju aktivnosti nalaga, da morajo davčnemu organu sporočiti vsako spremembo podatkov iz prijave aktivnosti, tako da so podatki prijave v vsakem trenutku popolni in resnični. Popolne in resnične podatke mora vsebovati tudi komercialni dokument, ki spremlja gibanje izdelkov. S predlogom zakona se predpisuje tudi vsebina podatkov evidenc, ki jih mora voditi oseba, ki opravlja aktivnosti z izdelki, ki so premet posebnega trošarinskega nadzora. Vsebina evidence je že predpisana v podzakonskem predpisu, za izvajanje 101. člena ZTro-1. Ker gre za podate evidence, ki v primeru, da ti niso resnični ali popolni, predstavljajo nepravilnost na podlagi novega 101.a člena in zaradi tega nastane obveznost za obračun in plačilo trošarine, je potrebno vsebino evidence določiti z ZTro-1.

S predlogom zakona se predlaga vzpostavitev obveznosti za obračun in plačilo trošarine za mazalna olja in nepredelan tobak, če se z zvezi z aktivnostmi na ozemlju Slovenije ugotovijo nepravilnosti.

Vsak izdelek, ki se porabi za pogon ali ogrevanje, se v skladu z ZTro-1 šteje za energent in je potrebno zanj obračunati in plačati trošarino. V primeru da davčni organ v nadzoru odkrije mazalna olja, ki se skladiščijo, proizvajajo, predelujejo ali prevažajo in niso ponujena za končno porabo za pogon ali ogrevanje ni mogoče trditi, da se bodo porabila za pogon ali ogrevanje. S predlogom zakona se določajo primeri nepravilnosti, na podlagi katerih se šteje, da so mazalna olja namenjena rabi za pogon ali ogrevanje. Za nepravilnost velja ugotovitev davčnega organa, da se mazalna olja prodajajo, ponujajo ali uporabljajo za namen pogona ali ogrevanja, oseba, ki mazalna olja proizvaja, predeluje, skladišči ali giba izdelke ne izpolni obveznosti prijave aktivnosti davčnemu organu ali oseba z mazalnimi olji ne opravlja registrirane dejavnosti.

Nepredelan tobak v skladu z ZTro-1 ni trošarinski izdelek in je surovina za proizvodnjo trošarinskega oziroma tobačnega izdelka. Nepredelan tobak se s preprosto predelavo, ki vključuje rezanje, mešanje, drobljenje, mletje, vlaženje ali kako drugače razkosanje in manipuliranje nepredelanega tobaka, lahko predela v tobačnih izdelke. Na ozemlju Slovenije se skladišči ali giba nepredelani tobak le z namenom proizvodnje tobačnih izdelkov (cigareti, drobno rezan tobak) v Sloveniji ali v drugih državah. S predlogom zakona se določajo primeri nepravilnosti, na podlagi katerih se šteje, da je nepredelan tobak drobno rezani tobak in zanj v skladu z ZTro-1 v Sloveniji nastane obveznost za obračun in plačilo trošarine. Za nepravilnost velja ugotovitev davčnega organa, da je nepredelan tobak namenjen ali se uporablja za proizvodnjo tobačnih izdelkov, se nepredelan tobak ne predeluje ali ne skladišči v trošarinskem skladišču, oseba, ki giba nepredelan tobak, ne izpolni obveznosti prijave aktivnosti davčnemu organu ali oseba, ki predeluje, skladišči ali giba nepredelan tobak ne opravlja registrirane dejavnosti.

Ker v okviru ugotovljenih nepravilnosti z mazalnimi olji ali nepredelanim tobak sodeluje več oseb oziroma imetnika izdelkov in plačnika trošarine ni moč določiti, saj izdelke ne spremlja knjigovodska listina ali ta ne izkazuje pravih podatkov se predlaga nastanek obveznosti za plačilo trošarine za osebo, ki proizvaja, predeluje, skladišči ali giba izdelke ali ima izdelke v lasti ali posesti ali drugo osebo, ki je sodelovala pri nepravilnosti z izdelki. Obveznost za obračun in plačilo trošarine nastane na dan, ko je davčni organ ugotovil nepravilnost, z upoštevanjem zneska trošarine, kot je ta z ZTro-1 predpisana za plinsko olje za pogon, z 2.1 točke tretjega odstavka 92. člena ZTro-1 za mazalno olje in kot je ta z ZTro-1 predpisana za drobno rezani tobak za nepredelan tobak.

Poleg predlagane okrepitve posebnega trošarinskega nadzora nad mazalnimi olji in nepredelanim tobakom, nastanka obveznosti za obračun in plačilo trošarine v primeru nepravilnosti se s predlogom zakona v primer ugotovitve prekrška s stransko sankcijo predlaga tudi odvzem izdelkov, ki so predmet posebnega trošarinskega nadzora. Odvzem predmetov prekrška v skladu z veljavnim ZTro-1 velja le za trošarinske izdelke, ne pa za izdelke, ki so predmet posebnega trošarinskega nadzora. Predlaga se tudi odvzem vseh predmetov prekrška, s katerim je bil prekršek storjen in predmetov, ki so s prekrškom nastali. Sledne vključuje tudi odvzem opreme, strojev, vozil, ki so bili potrebni za storitev prekrška. V primeru, da davčni organ ugotovi, da bi bil izrek stranske sankcije odvzema predmeta prekrška v očitnem nesorazmerju s težo dejanja in posledicami prekrška se lahko stranska sankcija odpusti.

4. Prenos pogojev za vračilo trošarine za komercialni prevoz in industrijsko komercialni namen ter oprostitev trošarine za energetska intenzivna podjetja iz podzakonskega predpisa v zakon

S predlogom zakona se omejitve glede uveljavljanja vračila trošarine za industrijsko-komercialni namen in komercialni prevoz, za gorivo nabavljeno na internem servisu za točenje goriv, prenaša iz podzakonskega predpisa, t.j. 6. člena Pravilnika o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za industrijsko-komercialni namen in komercialni prevoz (Uradni list RS, št. 70/17 in 60/22) v ZTro-1. Na podlagi pravilnika, ki ureja tehnične zahteve za gradnjo in obratovanje postaj za preskrbo motornih

vozil z gorivom je interni servis za točenje goriv bencinski servis, ki je namenjen izključno oskrbi lastnega parka vozil in strojev z dizelskim gorivom in ne javni uporabi. Interni servis za točenje goriv se ne sme uporabljati za prodajo tekočih goriv in se lahko uporablja izključno za točenje goriv v tista vozila lastnika internega bencinskega servisa, ki jih ta sam uporablja za opravljanje svoje registrirane dejavnosti. Zaradi navedenih omejitev prodaje tekočih goriv na internem servisu so pogoji za vračilo trošarine za gorivo določeni na način, da ti ne dopuščajo kršitve zakonodaje na področju tehničnih zahtev za gradnjo in obratovanje postaj za preskrbo motornih vozil. Predlaga se ohranitev, s podzakonskim predpisom predpisana omejitev, da za gorivo, točeno na internem servisu za točenje goriv, lahko uveljavlja vračilo trošarine za gorivo le upravičenec, ki je imetnik internega servisa za točenje goriv in je gorivo dokazljivo sam porabil strojih, napravah in vozilih.

Za oprostitev plačila trošarine za energetska intenzivna podjetja se predlaga prenos načina izračuna energetske intenzivnosti iz podzakonskega predpisa, t.j. Pravilnika o pogojih in postopkih oprostitve trošarine za energetska intenzivna podjetja (Uradni list RS, št. 83/16) v ZTro-1. Iz podatkov izkaza poslovnega izida podjetja se ohranja upoštevanje podatka letnega stroška nabave energentov in električne energije, nabavljenih ali proizvedenih v okviru dejavnosti in podatka letnega kosmatega donosa poslovanja. Ohranja se tudi višina ugotovljenega odstotka energetske intenzivnosti, ki mora znašati najmanj 3 %.

5. Pogojevanje oprostitve za energetska intenzivna podjetja z imetništvom certifikata ISO 14001 ali ISO 50001, ki sta mednarodna standarda za upravljanje okolja in energije.

Za podjetja, ki so energetska intenzivna in so lahko v skladu z ZTro-1 upravičena do oprostitve trošarine za energetska intenzivna podjetja se s predlogom zakona predlaga dodaten pogoj za upravičenost, ki je imetništvo certifikat ISO standarda 14001 ali ISO 50001. Z dodatnim pogojem se bi uresničila zaveza za postopno omejevanje okolju škodljivih spodbud za fosilna goriva. Podjetjem je treba omogočiti, da se na novi pogoj ustrezno pripravijo in pridobijo potreben certifikat, zato se navedeni pogoj prične uporabljati 1. 1. 2026.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Trošarine so v celoti prihodek državnega proračuna. Letni obseg prihodkov iz tega naslova v letu 2022 znaša skoraj 2,5 % BDP (1,45 milijarde evrov oziroma 6,2 % vseh prihodkov konsolidirane bilance javnega financiranja).

Povišanje trošarin na alkohol in alkoholne pijače za 25,7 % bo, ob nespremenjenih količinah, vplivalo na zvišanje prihodkov iz naslova trošarin za 32 mio EUR na letnem nivoju.

Zvišanje trošarine na cigarete bo zvišalo prihodke iz naslova trošarin za 11,7 mio EUR letno. Z uveljavitvijo predlaganih rešitev tudi od ostalih tobačnih izdelkov, bomo zvišali prihodke iz naslova trošarin še za 10 mio EUR. Skupaj se bodo torej prihodki iz naslova trošarin na cigarete in tobačne izdelke zvišali za okoli 22 mio EUR letno.

Višina oprostitev oziroma vračila trošarine bi se lahko zmanjšala za 50% v letu 2026 (od 0,5 do 1 mio EUR), če energetska intenzivna podjetja, ki je upravičeno do oprostitve trošarine za energetska intenzivna podjetja, ne bo pridobilo certifikata po standardu ISO 14001 ali ISO 50001.

Ocenjujemo, da bodo poglobljene rešitve v predlogu zakona zvišale prihodke državnega proračuna za okoli 54 mio EUR na letnem nivoju. Predlog zakona nima vpliva na druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvajanje zakona so zagotovljena v državnem proračunu v okviru finančnega načrta Finančne uprave RS.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona je predmet usklajevanja s pravom Evropske unije.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona bo vplival na postopke Finančne uprave RS in sicer glede dodatnega nadzora nad nepredelanim tobakom, mazalnimi olji ter strojev in delov strojev za proizvodnjo tobačnih izdelkov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog bo imel pozitivne posledice za okolje, saj se v 96. člen ZTro-1 dodaja pogoj, da je energetska intenzivna podjetja upravičena do vračila trošarine po tem členu le, če ima pridobljen standard ISO 14001 ali ISO 50001. ISO 14001 je mednarodno uveljavljen standard za ekološko ukrepanje na svetovni ravni, ki pomaga podjetjem izboljšati njihovo okoljsko uspešnost z učinkovitejšo rabo virov in zmanjšanjem količine odpadkov, standard ISO 50001 pa omogoča podjetjem vzpostaviti sisteme in procese, potrebne za izboljšanje energetske učinkovitosti. Za upravičenost do oprostitve plačila trošarine za energetska intenzivna podjetja se bodo podjetja preoblikovala na način, da bodo pridobila enega od ustreznih certifikatov, kar pomeni, da bodo učinkoviteje porabljala vire, zmanjšala količino odpadkov, vzpostavila sisteme za izboljšanje energetske učinkovitosti, ali pa bodo morala odstopiti od oprostitve plačila trošarine. Dodatni pogoj pomeni cenovno spodbudo podjetjem, da z viri in energijo ravnajo čim bolj učinkovito in gospodarno.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog novele zakona bo pozitivno vplival na osebe, ki na ozemlju Slovenije opravljajo dejavnost s tobačnimi izdelki in energenti, zaradi predlaganih ukrepov za zmanjšanje nelegalne proizvodnje in prodaje tobačnih izdelkov in mazalnih olj na črnem trgu.

Zvišanje trošarin na tobačne izdelke in alkoholne pijače bo lahko negativno vplival na obseg prodaje teh izdelkov.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog novele zakona bo pozitivno vplival na socialno področje, zaradi predlaganih ukrepov za zmanjšanje nelegalne proizvodnje in prodaje tobačnih izdelkov, s čimer se zasleduje tudi cilj nedostopnosti teh izdelkov, ki so lahko celo škodljivi, na trgu. Z zvišanjem obdavčitve tobačnih izdelkov

ter alkohola in alkoholnih pijač se preko višjih drobnoprodajnih cen zasleduje cilje zmanjšanja in opuščanje uporabe tobačnih izdelkov iz alkohola in alkoholnih pijač, in s tem izboljšanje zdravstvenega stanja populacije.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Za izvajanje zakona je pristojna Finančna uprava RS in ta bo na običajen način poskrbela tudi za obveščanje zavezancev o novostih, ki jih prinaša predlog zakona.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje zakona spremlja Ministrstvo za finance v skladu s svojimi splošnimi pristojnostmi.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona: /

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona zunanji strokovnjaki niso sodelovali.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Klemen Boštjančič, minister
- mag. Katja Božič, državna sekretarka
- mag. Saša Jazbec, državna sekretarka
- Nikolina Prah, državna sekretarka
- Gordana Pipan, državna sekretarka
- mag. Tina Humar, generalna direktorica
- Dragana Radunović, vodja sektorja
- mag. Brigita Škafar, sekretarka
- Tjaša Kralj, podsekretarka
- Evelina Smrekar, podsekretarka

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o trošarinah (Uradni list RS, št. 47/16, 92/21, 192/21 in 140/22) se v 8. členu v prvem odstavku v šesti točki za besedo »odvzete« doda besedilo »ali zarubljene«.

V osmem odstavku se pred piko doda besedilo »razen če je bila trošarina za odvzete ali zarubljene trošarinske izdelke že plačana«.

2. člen

V 19. členu se v 8. točki tretjega odstavka za besedo »utekočinjeni« doda besedilo »ali stisnjeni«:

3. člen

V 63. členu se v osmem odstavku besedo »oseb iz tretjega odstavka« nadomesti z besedilom »prijav dejavnosti posameznih poslov, vrste in količine izdelka iz prvega in drugega, podatke oseb iz tretjega in podatke evidenc četrtega odstavka«.

4. člen

V 71. členu se drugi odstavek spremeni, tako da se glasi:

- »(2) Trošarina se plačuje v višini:
- 15,21 eurov za 1 vol. % alkohola za en hektoliter piva;
 - 0 eurov za en hektoliter mirnega vina;
 - 0 eurov za en hektoliter penečega vina;
 - 0 eurov za en hektoliter drugih fermentiranih pijač;
 - 165,92 eurov za en hektoliter vmesnih pijač;
 - 1.659,24 eurov za 100 vol. % alkohola za en hektoliter etilnega alkohola.«

5. člen

V 85. členu se v prvem odstavku, na koncu druge alineje pika nadomesti z besedo »ali« in doda nova tretja alineja, ki se glasi:

»- predelana zelišča, namenjena segrevanju (v nadaljnjem besedilu: zeliščni zvitki za segrevanje)«.

V drugem odstavku se za besedilom »elektronskih cigaret« doda besedilo »ali zelišča«.

Tretji odstavek se spremeni, tako da se glasi:

»(3) Za izdelke iz prvega odstavka tega člena se glede obračunavanja in plačevanja trošarine uporabljajo določbe III. poglavja tega zakona, glede vračila določbe V. poglavja tega zakona, glede proizvodnje določbe 87.a člen tega zakona, razen za elektronske cigarete, nadzor proizvodnje, skladiščenja in gibanja pa se izvaja v skladu 101. členom tega zakona.«

6. člen

V 86. členu se sedmi odstavek spremeni, tako da se glasi:

»(7) Trošarina se plačuje za:

1. cigarete: najmanj 60 % tehtane povprečne drobnoprodajne cene enega zavojčka cigaret, sproščenih v porabo, vendar najmanj 145 eurov za 1.000 kosov cigaret iz razreda tehtane povprečne drobnoprodajne cene cigaret;
2. cigare in cigarilose: 6,4 % od drobnoprodajne cene, vendar najmanj 57 eurov za 1.000 kosov;
3. drobno rezani tobak: 38 % od drobnoprodajne cene in 57 eurov, vendar najmanj 124 eurov za en kilogram;
4. drug tobak za kajenje: 57 eurov za en kilogram;
5. tobak za segrevanje: 180 eurov za en kilogram tobaka v polnilu;
6. elektronske cigarete: 0,70 eura za en mililiter tekočine, ki vsebuje nikotin ter 0,31 eura za en mililiter tekočine, ki ne vsebuje nikotina;
7. zeliščni zvitki za segrevanje: 180 eurov za en kilogram zelišč v polnilu.

7. člen

Za 87. členom se dodan nov 87.a člen, ki se glasi:

»87.a člen

(proizvodnja tobačnih izdelkov in predelava in skladiščenje nepredelanega tobaka)

(1) Proizvodnja tobačnih izdelkov iz 81. člena zakona, razen elektronskih cigaret, predelava in skladiščenje nepredelanega tobaka, ki so za namene tega zakona izdelki iz tarifnih oznak 2401 10, 2401 20 in 2401 30 se lahko opravljajo le v trošarinskem skladišču, za katerega je davčni organ izdal dovoljenje imetniku trošarinskega skladišča.

(2) Za izdajo dovoljenja, pogoje za delovanje trošarinskega skladišča in obveznosti imetnika trošarinskega skladišča za predelavo in skladiščenje nepredelanega tobaka se smiselno uporabljajo 43. do 45. člen tega zakona. Za zavarovanje plačila trošarine se za predelavo in skladiščenje nepredelanega tobaka v trošarinskem skladišču smiselno uporablja 58. člen tega zakona, in določi višina instrumenta zavarovanja plačila trošarine najmanj v višini trošarinskega dolga za drobno rezani tobak, v koledarskem mesecu. Trošarinski dolg za nepredelani tobak se izračuna kot zmnožek povprečne mesečne zaloge nepredelanega tobaka in zneska iz 3. točke sedmega odstavka 86. člena tega zakona.

(3) Fizična oseba ne sme proizvajati tobačnih izdelkov ali predelovati, skladiščiti nepredelan tobak, razen če so tobačni izdelki ali nepredelan tobak namenjeni za lastno porabo in ne za opravljanje dejavnosti.

(4) Vsako rezanje, mešanje, drobljenje, mletje, vlaženje ali kako drugače razkosanje in manipuliranje nepredelanega tobaka se šteje za predelavo iz tega člena.«.

8. člen

V 88. členu se 4. točka šestega odstavka spremeni, tako da se glasi:

» 4. bioplin proizvedenih iz biomase iz prejšnjega odstavka (mešanica plinov, metana-CH₄ (več kot 45 vol. %), ogljikovega dioksida-CO₂ in v sledovih dušika – N₂, vodika – H₂ in vodikovega sulfida – H₂S), iz tarifne oznake 2711 19 00 in 2711 29 00;«

9. člen

V 93. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(5) Za gorivo, točeno na internem servisu za točenje goriv, določenega v skladu s pravilnikom, ki ureja tehnične zahteve za gradnjo in obratovanje postaj za preskrbo motornih vozil z gorivom, lahko uveljavlja vračilo trošarine za gorivo le upravičenec, ki je imetnik internega servisa za točenje goriv in je gorivo dokazljivo sam porabil strojih, napravah in vozilih, za namene iz prvega odstavka tega člena. Za gorivo, ki je bilo točeno v stroje, naprave in vozila, ali ni porabljeno za namene iz prvega odstavka, ne more uveljavljati vračila trošarine. Upravičenec za lastni interni servis za točenje goriv vodi evidenco količin goriva, ki se točijo stroje, naprave in vozila, z merilnimi napravami za točenje goriva. Količina iztočenega goriva se prikaže v merski enoti, kot je za gorivo predpisana s predpisi, ki urejajo meroslovje.«.

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

10. člen

V 95. členu se za četrtim odstavkom doda peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Za gorivo, točeno na internem servisu za točenje goriv, določenega v skladu s pravilnikom, ki ureja tehnične zahteve za gradnjo in obratovanje postaj za preskrbo motornih vozil z gorivom, lahko uveljavlja vračilo trošarine za gorivo le upravičenec, ki je imetnik internega servisa za točenje goriv in je gorivo dokazljivo sam porabil v vozilih za namene iz prvega odstavka tega člena. Za gorivo, ki je bilo točeno v druga vozila ali ni porabljeno za namene iz prvega odstavka, ne more uveljavljati vračila trošarine. Upravičenec za lastni interni servis za točenje goriv vodi evidenco količin goriva, ki se točijo v vozila z merilnimi napravami za točenje goriva. Količina iztočenega goriva se prikaže v merski enoti, kot je za gorivo predpisana s predpisi, ki urejajo meroslovje.«.

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

11. člen

V 96. členu se v prvem odstavku za besedilom »energetsko intenzivno« doda besedilo », ima pridobljen standard ISO 14001 ali ISO 50001«.

Drugi odstavek se spremeni, tako da se glasi:

»(2) Podjetje je energetsko intenzivno, če na podlagi podatkov izkaza poslovnega izida podjetja letni strošek nabave energentov in električne energije, nabavljen ali proizveden v okviru dejavnosti, znaša najmanj 3 % letnega kosmatega donosa od poslovanja. Strošek nabave energentov in električne energije vključuje vse davke, razen odbitnega davka na dodano vrednost. Izpolnjevanje pogoja

energetske intenzivnosti se za koledarsko leto ugotavlja na podlagi izkaza poslovnega izida za koledarsko leto, za katero se uveljavlja oprostitev trošarine, letnega poročila izdelanega na podlagi zakona, ki ureja gospodarske družbe in na podlagi računovodskih standardov na obrazcih, kakor jih predpisuje organizacija, pooblaščenca za zbiranje, obdelovanje in objavljanje letnih poročil. Če poslovno leto upravičenca ni enako koledarskemu letu, se za ugotavljanje pogoja energetske intenzivnosti upošteva izkaz poslovnega izida za poslovno leto, ki je oddan v koledarskem letu, za katerega se uveljavlja oprostitev trošarine.«.

V tretjem odstavku se na koncu drugega stavka za besedilom »energetsko intenzivno podjetje« doda besedilo »in imela pridobljen standard ISO 14001 ali ISO 50001«.

V četrtem odstavku se v prvem stavku za besedilom »ki ureja okoljsko dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida« doda besedilo », certifikat o pridobitvi standarda ISO 14001 ali ISO 50001«.

12. člen

101. člen se spremeni, tako da se glasi:

»101. člen (poseben nadzor nekaterih izdelkov na ozemlju Slovenije)

(1) Poseben nadzor proizvodnje, predelave, skladiščenja in gibanja na ozemlju Slovenije velja za:

1. izdelke iz tarifnih oznak 2709 00 10, 2710 19 71, 2710 19 75, 2710 19 81, 2710 19 83, 2710 19 85, 2710 19 87, 2710 19 91, 2710 19 93, 2710 19 99, 2710 20 90, 3403 11 00, 3403 19 10, 3403 19 20, 3403 19 80, 3403 91 00, 3403 99 00, 3814 00 90 in 3826 00 90, za obsežna tržna gibanja;
2. izdelke iz tarifne oznake 8478, ki so namenjeni za predelavo nepredelanega tobaka in proizvodnjo tobačnih izdelkov, razen če so namenjeni lastni uporabi in ne za opravljanje dejavnosti.

(2) Poseben nadzor gibanja na ozemlju Slovenije velja za gibanje nepredelanega tobaka.

(3) Oseba ki proizvaja, predeluje, skladišči ali giba izdelke iz prvega odstavka tega člena, vsako proizvodnjo, predelavo, skladiščenje in gibanje izdelkov; oseba, ki giba nepredelan tobak iz prejšnjega odstavka, vsako gibanje nepredelanega tobaka; oseba, ki proizvaja, skladišči ali giba elektronske cigarete, vsako proizvodnjo, skladiščenje in gibanje elektronskih cigaret in oseba, ki skladišči, giba tobak za segrevanje in zeliščne zvitke za segrevanje, vsako skladiščenje in gibanje izdelkov:

1. prijavi davčnemu organu najmanj 3 delovne dni pred njenim začetkom in pred vsako spremembo podatkov iz prijave, razen gibanja, ki se prijavi pred vnosom izdelkov na ozemlje Slovenije ali pred odpremo izdelkov iz skladišča v Sloveniji, tako da prijava v vsakem trenutku izkazuje popolne in resnične podatke;
2. zagotovi, da gibanje izdelkov, spremlja komercialni dokument, ki vsebuje popolne in resnične podatke in
3. vodi evidenco proizvodnje, predelave, skladiščenja in gibanja izdelkov iz prvega odstavka tega člena, vodi evidenco gibanja nepredelanega tobaka iz prejšnjega odstavka, vodi evidenco proizvodnje, skladiščenja in gibanja elektronskih cigaret oziroma vodi evidenco skladiščenja in gibanja tobaka za segrevanje in zeliščnih zvitkov za segrevanje, tako da evidenca v vsakem trenutku izkazuje popolne in resnične podatke.

(4) Evidenca gibanja iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke:

1. identifikacijske podatke prijavitelja,
2. lokacija in datum začetka opravljanja dejavnosti z izdelki,
3. identifikacijske podatke prevoznika, pošiljatelja in prejemnika izdelkov,
4. lokacija in datum odpreme, dostave oziroma razkladanja pošiljke, registrska oznaka vozila, priklopnega vozila, številka CMR in vrsta in tehnični podatki tovora v primeru prevoza izdelkov in
5. trgovski naziv, tarifna oznaka in črtna koda izdelka, količina izdelka v enoti mere in vrsta tovorka.«

(5) Podrobnejši način in obliko prijave ter vodenje evidenc iz tretjega odstavka tega člena predpiše minister, pristojen za finance.«

13. člen

Za 101. členom se doda nov 101.a člen, ki se glasi:

»101.a člen

(nepravilnosti z izdelki, za katere velja poseben nadzor, na ozemlju Slovenije)

(1) Če je v zvezi s proizvodnjo, predelavo, skladiščenjem in gibanjem izdelkov iz 1. točke prvega odstavka ali za izdelke iz drugega odstavka prejšnjega člena na ozemlju Slovenije prišlo do nepravilnosti, se šteje, da so:

1. izdelki iz 1. točke prvega odstavka prejšnjega člena namenjeni za uporabo kot gorivo za ogrevanje ali pogonsko gorivo;
2. izdelki iz drugega odstavka prejšnjega člena drobno rezan tobak, in zanje nastane obveznost za obračun in plačilo trošarine.

(2) Za izdelke iz 1. točke prvega odstavka prejšnjega člena se šteje, da je zanje na ozemlju Slovenije prišlo do nepravilnosti, zlasti če:

1. je davčni organ v nadzoru ugotovil, da se izdelki prodajajo, ponujajo ali uporabljajo za namen pogona ali ogrevanja,
2. oseba ki proizvaja, predeluje, skladišči ali giba izdelke ne izpolni obveznosti iz tretjega odstavka prejšnjega člena, ali
3. oseba, ki proizvaja, predeluje, skladišči ali giba izdelke, ne opravlja registrirane dejavnosti.

(3) Za izdelke iz drugega odstavka prejšnjega člena se šteje, da je zanje na ozemlju Slovenije prišlo do nepravilnosti, zlasti če:

1. je davčni organ v nadzoru ugotovil, da so izdelki namenjeni ali se uporabljajo za proizvodnjo tobačnih izdelkov v nasprotju s tem zakonom,
2. se izdelki ne predelujejo ali ne skladiščijo v trošarinskem skladišču v skladu s 87.a členom tega zakona,
3. oseba, ki giba izdelke, ne izpolni obveznosti iz tretjega odstavka prejšnjega člena, ali
4. oseba, ki predeluje, skladišči ali giba izdelke ne opravlja registrirane dejavnosti.

(4) Za izdelke iz 1. točke prvega odstavka oziroma za izdelke iz drugega odstavka prejšnjega člena za osebo, ki proizvaja, predeluje, skladišči ali giba ali ima izdelke v lasti ali posesti ali drugo osebo, ki je sodelovala pri nepravilnosti, nastane obveznost za obračun in plačilo trošarine na dan, ko je davčni organ ugotovil nepravilnost na podlagi drugega oziroma prejšnjega odstavka tega člena. Trošarina se osebi iz prejšnjega stavka, obračuna od izdelka z uporabo zneska trošarine, ki velja na dan nastanka obveznosti za obračun trošarine, kot je ta določena:

1. za plinsko olje za pogon, z 2.1 točke tretjega odstavka 92. člena tega zakona, za izdelke iz 1. točke prvega odstavka prejšnjega člena;
2. za drobno rezani tobak, s 3. točko sedmega odstavka 86. člena tega zakona, za izdelke iz drugega odstavka prejšnjega člena.

14. člen

V 102. členu se v četrtem odstavku za besedilom »85. člena in« črta besedilo »prvega odstavka«.

15. člen

V 104. členu se v 3. točki prvega odstavka za besedilom »oziroma vnese« doda vejica in besedilo » uvozi, skladišči, prevaža ali ima v lasti ali posesti«.

V 104. členu se v 11. točki prvega odstavka briše besedilo », tretji odstavek 101. člena«.

Za 18. točko se doda nova 18.a točka, ki se glasi:

»18.a proizvaja tobačne izdelke ali predeluje, skladišči nepredelan tobak v nasprotju s prvim ali tretjim odstavkom 87.a člena (prvi in tretji odstavek 87.a člena)«.

23. točka se spremeni, tako da se glasi:

»23. ne zagotovi, da gibanje izdelkov, za katere velja poseben nadzor, spremlja komercialni dokument ali komercialni dokument vsebuje nepopolne ali neresnične podatke (tretji odstavek 101. člena);«

24. točka se spremeni, tako da se glasi:

»24. ne prijavi proizvodnje, predelave, skladiščenja ali gibanja izdelkov, za katere velja poseben nadzor, ali ne vodi evidenc proizvodnje, predelave, skladiščenja ali gibanja izdelkov, za katere velja poseben nadzor, ali v prijavi oziroma evidenci navede nepopolne ali neresnične podatke (tretji odstavek 101. člena);«.

16. člen

107. člen se črta.

17. člen

108. člen se spremeni, tako, da se glasi:

»108. člen
(odvzem predmetov prekrška)

(1) Za prekrške iz 3., 18., 18.a, 23. in 24. točke prvega odstavka 104. člena tega zakona se poleg predpisane globe izreče kazenska sankcija odvzema predmetov prekrška, s katerimi je bil prekršek storjen in predmetov, ki so s prekrškom nastali.

(2) Predmeti iz prejšnjega odstavka se odvzamejo tudi, če niso last storilca prekrška.

(3) Za odvzete trošarinske izdelke ali izdelke iz 101. člena tega zakona, za katere je v skladu s tem zakonom nastala obveznost za obračun in plačilo trošarine, obveznost za obračun in plačilo trošarine z odvzemom ne ugasne.

(4) Stranska sankcija odvzema predmeta prekrška se lahko odpusti, če bil izrek te sankcije v očitnem nesorazmerju s težo dejanja in posledicami prekrška.

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

18. člen **(prenehanje veljavnosti podzakonskega predpisa)**

Z dnem uveljavitve 6. člena tega zakona preneha veljati Uredba o določitvi zneska trošarine za tobačne izdelke (Uradni list RS, št.106/2023).

19. člen **(začetek uporabe nekaterih določb zakona)**

(1) 6. člen tega zakona se uporablja od 1. mm. 2024. Do začetka uporabe 6. člena tega zakona se uporablja Uredba o določitvi zneska trošarine za tobačne izdelke (Uradni list RS, št.106/2023).

(2) 11. člen tega zakona se začne uporabljati 1. januarja 2026. Do začetka uporabe 11. člena tega zakona se uporablja 96. člen Zakona o trošarinah (Uradni list RS, št. 47/16, 92/21, 192/21 in 140/22).

20. člen **(začetek veljavnosti)**

Ta zakon začne veljati 15 dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu (8. člen ZTro-1)

S tem členom se dopolnjuje 8. člen ZTro-1 v zvezi z nastankom obveznosti za obračun in plačilo trošarine, za trošarinske izdelke, ki so odvzeti ali zarubljeni in prodani s strani davčnega organa.

Redakcijsko se dopolnjuje 6. točka prvega odstavka člena, tako da se poleg odvzetih doda tudi zarubljene trošarinske izdelke.

Z dopolnitvijo osmega odstavka se predlaga določitev izjeme od obveznosti za obračun trošarine, če je bila trošarina za odvzete ali zarubljene trošarinske izdelke že plačana. Davčni organ lahko odvzame ali zarubi trošarinske izdelke ali izdelke, za katere v skladu z ZTro-1 velja poseben nadzor, za katere je bila trošarina obračunana in plačana. V izogib dvojni obdavčitvi odvzetih in zarubljenih izdelkov, ki so bili prodani s strani davčnega organa, je potrebno določiti izjemo od obračuna in plačila trošarine.

K 2. členu (19. člen ZTro-1)

S tem členom se v vezi z vračilom plačane trošarine, za stisnjeni zemeljski plin, ki se odda v omrežje, predlaga možnost uveljavljanja vračila plačane trošarine. Vračilo plačane trošarine se že lahko uveljavlja za utekočinjeni zemeljski plin, ki je oddan v omrežje zemeljskega plina. Za zemeljski plin iz omrežja nastane obveznost za plačilo trošarine, ko je zemeljski plin iz prenosnega oziroma distribucijskega omrežja zemeljskega plina dobavljen končnemu odjemalcu na odjemno mesto. V izogib dvojne obdavčitve je zato potrebno omogočiti pravico do vračila plačane trošarine tudi za stisnjeni zemeljski plin, ki se odda v omrežje.

K 3. členu (63. člen ZTro-1)

S tem členom se zaradi sprememb 101. člena, v zvezi z vodenjem evidenc davčnega organa spremeni navedba evidenc dejavnosti posameznih poslov oseb, ki so dolžne prijaviti dejavnosti z izdelki, ki so predmet posebnega nadzora iz 101. člena ZTro-1.

K 4. členu (71. člen ZTro-1)

S tem členom se zvišujejo zneski trošarine za pivo, vmesne pijače ter etilni alkohol.

K 5. členu (85. člen ZTro-1)

Za tobačne izdelke se poleg tobačnih izdelkov, ki so na ravni Unije določen v skladu z Direktivo Sveta 2011/64/EU z dne 21. junija 2011 o strukturi in stopnjah trošarine, ki velja za tobačne izdelke, v skladu z ZTro-1 štejejo tudi izdelki, namenjeni vdihovanju, brez izgorevanja se uporabljajo za vdihovanje hlapov skozi ustnik ali drug sestavni del in vsebujejo predelan tobak, namenjen segrevanju (v nadaljnjem besedilu: tobak za segrevanje) ali tekočino za polnjenje elektronskih cigaret (v nadaljnjem besedilu: elektronske cigarete). Ker se na trgu pojavljajo izdelki, ki so po načinu uporabe primerljivi s tobakom za segrevanje, ne vsebujejo pa predelanega tobaka, temveč vsebujejo zelišča, se predlaga dopolnitev 85. člena veljavnega zakona z vključitvijo novih izdelkov, zeliščni zvitki za segrevanje.

K 6. členu (86. člen ZTro-1)

Ta člen opredeljuje novo vrsto izdelkov, zeliščni zvitki za segrevanje (t.im. heated herbal sticks), ki so skladno z 81. členom veljavnega zakona in glede na naravo uživanja, uvrščeni v skupino izdelkov, namenjenih vdihovanju, brez izgorevanja. Gre za izdelke, ki ne vsebujejo tobaka, polnilo pa je sestavljeno iz zeliščnih pripravkov oz. predelanih zelišč. Trošarina zanje je določena v enakem znesku, kot velja za tobak za segrevanje.

Za ostale tobačne izdelke, ki so trošarinsko obravnavani že po veljavni ureditvi, se zneski trošarine zvišajo med 2 in 4 %, odvisno od vrste izdelka. Za najbolj razširjene tobačne izdelke – cigarete, se predlaga približno 3 % zvišanje trošarine (odvisno od cenovne kategorije). Za tobak za segrevanje se predlaga zvišanje trošarine, ki bo primerljiva z obdavčitvijo teh izdelkov v sosednjih državah.

K 7. členu (nov 87.a člen ZTro-1)

S tem členom se v prvem odstavku člena predlaga dopolnitev ZTro-1 z obveznostjo proizvodnje tobačnih izdelkov, razen elektronskih cigaret ter predelave in skladiščenja nepredelanega tobaka, ki so izdelki iz tarifne oznake 2401 10, 2401 20 in 2401 30 izključno v trošarinskem skladišču, za katerega davčni organ izda dovoljenje proizvajalcu tobačnih izdelkov ali osebi, ki opravlja dejavnost z nepredelanim tobakom. Na podlagi 43. člena ZTro-1 se lahko proizvodnja, skladiščenje, prejem in odprema trošarinskih izdelkov v režimu odloga plačila trošarine opravljajo le v trošarinskem skladišču, za katerega je davčni organ izdal dovoljenje imetniku trošarinskega skladišča. Ker je plačilo trošarine za trošarinske izdelke v trošarinskem skladišču odloženo, za imetnika trošarinskega skladišča velja obveznost zavarovanja trošarinskega dolga ter veljajo posebne obveznosti in pogoji pri poslovanju s trošarinskimi izdelki, ki omogočajo nadzor nad zalogo trošarinskih izdelkov. Trošarinski izdelki se lahko proizvajajo tudi izven režima odloga plačila trošarine. Obveznost za obračun in plačilo trošarine nastane, ko se trošarinski izdelki sprostijo v porabo, za kar se pri proizvodnji trošarinskih izdelkov izven režima odloga plačila trošarine šteje vsak zaključek proizvodnje trošarinskih izdelkov izven režima odloga. Za namen omejitve nezakonite proizvodnje tobačnih izdelkov in okrepitve nadzora nad nepredelanim tobakom na ozemlju Slovenije se predlaga obveznost proizvodnje tobačnih izdelkov in predelave in skladiščenja nepredelanega tobaka izključno v trošarinskem skladišču.

V drugem odstavku je v zvezi z obveznostjo pridobitve dovoljenja za trošarinsko skladišče za nepredelani tobak, ki ni trošarinski izdelek, določena uporaba določb ZTro-1, ki se nanašajo na izdajo dovoljenja, pogoje za delovanje trošarinskega skladišča in obveznosti imetnika trošarinskega skladišča. Določa se tudi uporaba določb ZTro-1, ki se nanašajo na predložitev instrumenta zavarovanja plačila trošarine ter višina instrumenta zavarovanja plačila trošarine za nepredelani tobak.

V tretjem odstavku se za fizične osebe predlaga prepoved proizvodnje tobačnih izdelkov ter prepoved predelave in skladiščenja nepredelanega tobaka, razen če so ti tobačnih izdelki in nepredelan tobak namenjeni za lastno porabo in ne za opravljanje dejavnosti.

V četrtem odstavku je podrobneje opredeljena predelava nepredelanega tobaka, ki vključuje postopke rezanja, mešanja, drobljenja, mletja, vlaženja ali razkosavanja ali manipuliranja nepredelanega tobaka.

K 8. členu (88. člen ZTro-1)

S tem členom se v 4. točki šestega odstavka 88. člena ZTro-1 spreminja definicija bioplina. Tarifna oznaka izdelka kombinirane nomenklature carinske tarife 2705 00 00, v katero se uvrščajo izdelki, ki se štejejo za bioplin je bila v prenovljeni ZTro-1 prenesena iz prej veljavnega Zakona o trošarinah (Uradni list RS, št. 97/10 – uradno prečiščeno besedilo, 48/12, 109/12 in 32/14). Z razvojem biogoriv se je spremenilo uvrščanje biogoriv v kombinirano nomenklaturu carinske tarife. Bioplin, ki se proizvede iz biomase, ki so biološko razgradljive frakcije izdelkov, odpadkov in ostankov iz kmetijstva (vključno s snovmi rastlinskega in živalskega izvora), gozdarstva in povezanih panog, kot tudi biološko razgradljive frakcije industrijskih in komunalnih odpadkov se glede na agregatno stanje uvršča v več tarifnih oznak.

Predlaga se, da se kot bioplin obravnava izdelek, ki je mešanica plinov, metana-CH₄ (več kot 45 vol. %), ogljikovega dioksida-CO₂ in v sledovih dušika – N₂, vodika – H₂ in vodikovega sulfida – H₂S, proizvedenih iz biomase in se v utekočinjenem stanju uvršča v tarifno oznako 2711 19 00 in v plinastem stanju v tarifno oznako 2711 29 00.

K 9. členu (93. člen ZTro-1)

S tem členom se tudi dopolnjuje 93. člen ZTro-1 z pogojem pri uveljavljanju vračila trošarine za gorivo, nabavljeno na internem servisu za točenje goriv. Omejitev je predpisana že s Pravilnikom o načinu

vračila trošarine za energente, ki se porabijo za industrijsko-komercialni namen in komercialni prevoz (Uradni list RS, št. 70/17 in 60/22), ker pa omejitev predstavlja zakonsko materijo, se pogoj dodaja v ZTro-1.

K 10. členu (95. člen ZTro-1)

S tem členom se dopolnjuje 95. člen ZTro-1 z omejitvijo pri uveljavljanju vračila trošarine za gorivo, nabavljeno na internem servisu za točenje goriv. Omejitev je predpisana že s Pravilnikom o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za industrijsko-komercialni namen in komercialni prevoz (Uradni list RS, št. 70/17 in 60/22), ker pa omejitev predstavlja zakonsko materijo, se pogoj dodaja v ZTro-1.

K 11. členu (96. člen ZTro-1)

S tem členom se predlaga uskladitev načina izračuna energetske intenzivnosti z načinom izračuna iz podzakonskega predpisa, ki je izdan na podlagi 96. člena ZTro-1. Za uveljavljanje pravice do oprostitve plačila trošarine za gorivo, ki ga porabijo energetska intenzivna podjetja se dodatno predlaga, da upravičenec imetnik certifikata ISO 14001 ali 50001, ki je mednarodno uveljavljen standard za upravljanje z energijo. Pridobljen certifikat po ISO 14001 ali 50001 zagotavlja podjetju načrtno povečevanje energetske učinkovitosti, učinkovito upravljanje potencialnih prihrankov iz tega področja in izvajanje ustreznih ukrepov na področju upravljanja z energijo.

V drugem odstavku se v zvezi s podatki za izračun energetske intenzivnosti, ohranja v imenovalcu strošek nabave energentov in električne energije, nabavljen ali proizveden v okviru dejavnosti v števcu pa se namesto podatka letna proizvodna vrednost določa uporaba podatka kosmati donos od poslovanja. Navedena podatka iz izkaza poslovnega izida, za izračun energetske intenzivnosti, določa že Pravilnik o pogojih in postopkih oprostitve trošarine za energetska intenzivna podjetja (Uradni list RS, št. 83/16). Ker podatek kosmati donos od poslovanja po vsebini ni enak podatku proizvodnje vrednosti iz 96. člena ZTro-1, se kosmati donos od poslovanja iz podzakonskega predpisa določi v ZTro-1.

S tem členom se v 96. člen ZTro-1 dodaja pogoj, da je energetska intenzivna podjetja upravičeno do vračila trošarine po tem členu le, če ima pridobljen standard ISO 14001 ali ISO 50001. ISO 14001 je mednarodno uveljavljen standard za ekološko ukrepanje na svetovni ravni, ki pomaga podjetjem izboljšati njihovo okoljsko uspešnost z učinkovitejšo rabo virov in zmanjšanjem količine odpadkov, standard ISO 50001 pa omogoča podjetjem vzpostaviti sisteme in procese, potrebne za izboljšanje energetske učinkovitosti. Energetska intenzivna podjetja upravičenost do vračila trošarine, poleg ostalih dokazil, navedenih v tem členu, dodatno dokazuje s predložitvijo certifikata o pridobitvi standarda ISO 14001 ali ISO 50001 davčnemu organu. S predlagano dopolnitvijo se sledi zavezi o postopni odpravi okolju škodljivih spodbud za fosilna goriva v industriji iz Celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta, ki ga je sprejela Vlada Republike Slovenije in je strateški dokument, ki za obdobje do leta 2030 (s pogledom do 2040) določa cilje, politike in ukrepe Slovenije na petih razsežnostih energetske unije.

K 12. členu (101. člen ZTro-1)

S tem členom se spreminja 101. člen ZTro-1, ki določa posebnost nadzora nekaterih izdelkov na ozemlju Slovenije.

V prvem odstavku se v 1. točki dopolnjuje seznam izdelkov, ki se lahko uporabijo za namen pogona ali ogrevanja in so zato predmet posebnega nadzora. Dodana je nova 2. točka, s katero se določa nadzor nad izdelki iz tarifne oznake 8478, ki so stroji in deli strojev za proizvodnjo tobačnih izdelkov in zanje velja poseben nadzor, če so ti namenjeni za pripravo in predelavo nepredelanega tobaka ali proizvodnjo tobačnih izdelkov in nepredelan tobak ali tobačni izdelki niso namenjeni za lastno uporabo.

V drugem odstavku se med nepredelan tobak iz tarifnih oznak 4201 10, 4201 20, ki je že predmet posebnega nadzora na podlagi 101. člena ZTro-1, dodajajo izdelki tarifne oznake 4201 30. Ker se na podlagi novega 87.a člena za nepredelan tobak določa obveznost proizvodnje, predelave in skladiščenja v trošarinskem skladišču, se za te izdelke v 101. členu določa le poseben nadzor pri njihovem gibanju na ozemlju Slovenije.

V tretjem odstavku se spreminja rok za prijavo podatkov proizvodnje, predelave, skladiščenja in gibanja izdelkov, ki so predmet posebnega nadzora. Podatke bo potrebno davčnemu organu sporočiti pred aktivnostjo oziroma v roku 3 delovnih dni pred začetkom skladiščenja. Dodatno se za osebe, ki so zavezane k poročanju aktivnosti nalaga, da morajo davčnemu organu sporočiti vsako spremembo podatkov iz prijave aktivnosti, tako da so podatki prijave v vsakem trenutku popolni in resnični. Popolne in resnične podatke mora vsebovati tudi komercialni dokument, ki spremlja gibanje izdelkov.

V četrtem odstavku so navedeni podatki evidence, ki jih mora voditi oseba, ki opravlja aktivnosti z izdelki, ki so predmet posebnega nadzora na ozemlju Slovenije. Vsebina evidence je že predpisana v podzakonskem predpisu, za izvajanje 101. člena ZTro-1. Ker gre za podate evidence, ki v primeru, da ti niso resnični ali popolni, predstavljajo nepravilnost na podlagi novega 101.a člena in zaradi tega nastane obveznost za obračun in plačilo trošarine, je potrebno vsebino evidence določiti z ZTro-1.

V petem odstavku je določeno pooblastilo za izdajo podzakonskega predpisa, s katerim se podrobneje ureja obliko prijave in vodenje evidence aktivnosti z izdelki, ki so predmet posebnega nadzora na ozemlju Slovenije.

K 13. členu (nov 101.a člen ZTro-1)

S tem členom se dopolnjuje ZTro-1 z novim 101.a členom, in opredelijo nepravilnosti z izdelki, ki so predmet posebnega nadzora in nastanek obveznosti za obračun trošarine za te izdelke.

V prvem odstavku je opredeljena nepravilnost v zvezi s proizvodnjo, predelavo, skladiščenjem in gibanjem mazalnih olj in nepredelanega tobaka. Če je bila nepravilnost ugotovljena, se predlaga, da se za mazalna olja šteje da so namenjena za pogon ali ogrevanje in za nepredelan tobak šteje, da so drobno rezani tobak in za mazalna olja in nepredelan tobak nastane obveznost za obračun in plačilo trošarine.

V drugem odstavku so navedeni primeri, za katere se šteje, da je za mazalna olja nastala nepravilnost na ozemlju Slovenije in se šteje da so izdelki namenjeni za pogon ali ogrevanje. Za nepravilnost se šteje, če davčni organ ugotovi, da se mazalna olja uporabljajo ali ponudijo za pogon ali ogrevanje, oseba, ki proizvaja, predeljuje, skladišči ali prevaža mazalna olja ne prijavi skladiščenja, proizvodnje, predelave ali gibanja mazalnih olj na ozemlju Slovenije ali ne opravlja registrirane dejavnosti.

V tretjem odstavku so navedeni primeri, za katere se šteje, da je za nepredelani tobak nastala nepravilnost na ozemlju Slovenije in se šteje, da so izdelki tobak za kajenje. Za nepravilnost se šteje, da je davčni organ ugotovil, da se nepredelan tobak uporablja za proizvodnjo tobačnih izdelkov ali je namenjen proizvodnji tobačnih izdelkov, se nepredelan tobak skladišči izven trošarinskega skladišča, oseba, ki prevaža nepredelani tobak ne prijavi gibanja nepredelanega tobaka na ozemlju Slovenije ali oseba, ki predeluje, skladišči ali prevaža nepredelan tobak ne opravlja registrirane dejavnosti.

V četrtem odstavku je določen zavezanec za plačilo trošarine za mazalna olja oziroma nepredelan tobak, trenutek nastanka obveznosti za plačilo trošarine, ter znesek oziroma odstotek trošarine, ki se upošteva pri izračunu davčne obveznosti. Za mazalna olja se izračuna skupna višina trošarine za plačilo z uporabo zneska trošarine, kot je ta z ZTro-1 določen za plinsko olje za pogon. Za nepredelan tobak se izračuna skupina višina trošarine za plačilo z uporabo zneska in odstotka trošarine, kot je ta z ZTro-1 določen za drobno rezani tobak.

K 14. členu (102. člen ZTro-1)

S tem členom se v zvezi z nadzorom davčnega organa spremeni sklic, zaradi spremembe 101. člena zakona.

K 15. členu (104. člen ZTro-1)

Prekrški se dopolnjujejo glede na dodani 87.a člen in spremenjeni 101. člen ZTro-1 in dopolnjujejo v zvezi z definicijo nepravilnosti v primeru tobačnih izdelkov brez tobačne znamke.

K 16. členu (107. člen ZTro-1)

Zaradi sistemske ureditve zastaralnih rokov v novem 42. členu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 32/16) se 107. člen ZTro-1 črta. Pred sistemsko ureditvijo zastaranja pregona se je dovoljevalo določanje zastaranja pregona prekrškov v predpisih, s katerimi se določajo prekrški. Na podlagi navedene novele Zakona o prekrških je daljši zastaralni rok od splošnega relativnega zastaralnega roka za pregon prekrška, katerega narava je posebno huda, iz treh let spremenjen v pet let.

K 17. členu (108. člen ZTro-1)

S tem členom se dopolnjuje člen, ki določa odvzem predmetov prekrška.

V prvem odstavku se dopolnjuje seznam prekrškov, za katere velja stranska sankcija odvzem predmetov prekrška. Poleg predmetov prekrška, s katerimi je bil prekršek storjen se lahko odvzame tudi predmete, ki so s prekrškom nastali.

Drugi odstavek se po vsebini ne spreminja.

V novem tretjem odstavku se v zvezi z odvzemom predmetov prekrška nedvoumno določa, da za odvzete trošarinske izdelke in izdelke, ko so v skladu z ZTro-1 predmet posebnega nadzora, z odvzemom obveznost za obračun in plačilo trošarine, ki se določa na podlagi ZTro-1, ne ugasne.

V novem četrtem odstavku se določa, da se lahko sankcija odvzema predmetov prekrška opusti, če bi bil izrek sankcije v očitnem nesorazmerju s težo dejanja in posledico prekrška.

K 18. členu (prehodna določba)

S prehodnima določbama se določa rok prenehanja veljavnosti uredbe, ki določa zneske trošarine za tobačne izdelke.

K 19. členu (začetek uporabe nekaterih določb zakona)

S členom se določa začetek uporabe nekaterih določb zakona.

K 20. členu (začetek veljavnosti)

S členom se določa začetek veljavnosti zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

8. člen **(drugi primeri nastanka obveznosti za obračun trošarine)**

(1) Ne glede na 6. člen tega zakona nastane obveznost za obračun trošarine za trošarinske izdelke:

1. sproščene v porabo oziroma odpremljene upniku v postopku stečaja oziroma prisilnega prenehanja imetnika trošarinskega skladišča ali oproščenega uporabnika;
2. za katere preneha režim odloga zaradi prenehanja veljavnosti dovoljenja imetnika trošarinskega skladišča ali dovoljenja za oproščenega uporabnika;
3. porabljene v trošarinskem skladišču za namene, ki niso v skladu z izdanim dovoljenjem oziroma za katere je ugotovljen primanjkljaj;
4. porabljene v obratu oproščenega uporabnika za drug namen kot za oproščeno rabo, določeno v dovoljenju, oziroma za katere je ugotovljen primanjkljaj pri oproščenem uporabniku;
5. ki jih je odpremil pooblaščen uvoznik in je zanje ugotovljen primanjkljaj;
6. odvzete in prodane s strani davčnega organa;
7. ki so drobno rezani tobak ali cigarete in so na zalogi izven trošarinskih skladišč ter se zanje zviša trošarina ali drobnoprodajna cena;
8. za katere se ugotovi, da trošarina zanje ni bila obračunana in plačana v skladu s tem zakonom.

(2) Pri nastanku obveznosti za obračun trošarine iz prejšnjega odstavka se trošarina obračuna od trošarinske osnove z uporabo zneska trošarine ali zneska in stopnje trošarine, ki velja na dan nastanka obveznosti za obračun trošarine.

(3) V primeru prenehanja veljavnosti dovoljenja imetnika trošarinskega skladišča ali oproščenega uporabnika zaradi stečajnega postopka oziroma postopka prisilnega prenehanja je plačilo trošarine za trošarinske izdelke, ki so na dan začetka stečajnega postopka oziroma postopka prisilnega prenehanja na zalogi, odloženo do dneva, ko so trošarinski izdelki, ki so skladiščeni v trošarinskem skladišču ali obratu oproščenega uporabnika, sproščeni v porabo v postopku stečaja ali prisilnega prenehanja, toda največ do dneva, ko so odpremljeni upniku na podlagi sklepa o razdelitvi premoženja. Za trošarinske izdelke, ki so bili sproščeni v porabo oziroma odpremljeni upniku, za imetnika trošarinskega skladišča oziroma oproščenega uporabnika oziroma upnika nastane obveznost za obračun trošarine na dan sprostitev v porabo oziroma na dan odpreme upniku.

(4) V primeru prenehanja veljavnosti dovoljenja imetnika trošarinskega skladišča ali oproščenega uporabnika, razen za primere iz tretjega odstavka tega člena, nastane za imetnika trošarinskega skladišča oziroma oproščenega uporabnika obveznost za obračun trošarine na dan prenehanja veljavnosti dovoljenja.

(5) Za trošarinske izdelke, ki jih je imetnik trošarinskega skladišča porabil za namene, ki niso navedeni v izdanem dovoljenju, ter od primanjkljaja trošarinskih izdelkov, ki nastane pri skladiščenju ali prevozu izdelkov, za imetnika trošarinskega skladišča nastane obveznost za obračun trošarine zadnji dan v mesecu, v katerem so bili trošarinski izdelki porabljeni oziroma v katerem je nastal oziroma je bil ugotovljen primanjkljaj.

(6) Za trošarinske izdelke, ki jih je oproščeni uporabnik porabil za namene, ki niso v skladu z izdanim dovoljenjem, ter od primanjkljaja trošarinskih izdelkov, za oproščenega uporabnika nastane obveznost za obračun trošarine zadnji dan v mesecu, v katerem so bili trošarinski izdelki porabljeni oziroma v katerem je nastal oziroma je bil ugotovljen primanjkljaj.

(7) Za trošarinske izdelke, ki jih je pooblaščen uvoznik odpremil in je zanje ugotovljen primanjkljaj, za pooblaščenega uvoznika nastane obveznost za obračun trošarine zadnji dan v mesecu, v katerem je nastal oziroma je bil ugotovljen primanjkljaj.

(8) Za trošarinske izdelke, ki so odvzeti ali zarubljeni in prodani s strani davčnega organa, za kupca oziroma prejemnika nastane obveznost za obračun trošarine na dan prodaje trošarinskih izdelkov.

(9) Za drobno rezani tobak in cigarete, ki so na zalogi izven trošarinskega skladišča in za katere se spremeni trošarina ali drobnoprodajna cena, nastane obveznost za obračun razlike trošarine na dan, ko se zviša trošarina ali drobnoprodajna cena. Trgovec, ki ima drobno rezani tobak oziroma cigarete na zalogi izven trošarinskega skladišča, na dan pred zvišanjem trošarine oziroma drobnoprodajne cene evidentira količino drobnoprodajnega tobaka in cigaret, ki jih ima na zalogi, in davčnemu organu najpozneje 15. dan po zvišanju trošarine oziroma drobnoprodajne cene predloži podatke o zalogi na obračunu razlike trošarine. Trošarina se plača, če je znesek trošarine iz obračuna višji od 10 eurov. Plača se najpozneje 60. dan po opravljenem evidentiranju zalog. Minister, pristojen za finance, podrobneje določi način evidentiranja zalog in predložitve podatkov o zalogah.

(10) Obveznost za obračun trošarine nastane za trošarinske izdelke, za katere se ugotovi, da trošarina zanje ni bila obračunana in plačana v skladu s tem zakonom. Zavezanec za plačilo trošarine je oseba, ki bi v skladu s tem zakonom morala obračunati trošarino, oziroma oseba, ki ima v lasti ali posesti ali uporabi ali je proizvedla trošarinske izdelke, za katere trošarina ni bila obračunana v skladu s tem zakonom, razen če fizična oseba, ki ne opravlja dejavnosti s trošarinskimi izdelki, dokaže, da je trošarinske izdelke pridobila v dobri veri. Za osebo iz tega odstavka nastane obveznost za obračun trošarine na dan pridobitve oziroma proizvodnje trošarinskih izdelkov oziroma na dan, ko je bilo ugotovljeno, da trošarina zanje ni bila obračunana.

(11) Za trošarino, obračunano v skladu s tretjim, četrtim, šestim, sedmim in osmim odstavkom tega člena, se obračun trošarine predloži davčnemu organu najkasneje v roku 25 dni od dneva nastanka obveznosti za obračun trošarine, trošarino pa plača najpozneje v 30 dneh po nastanku obveznosti za obračun trošarine. Obveznost za obračun trošarine v skladu s petim odstavkom tega člena imetnik trošarinskega skladišča izkaže na obračunu trošarine, ki ga predloži v skladu z 11. členom tega zakona.

19. člen **(pravica do vračila trošarine)**

(1) Pravico do vračila plačane trošarine ima:

1. imetnik trošarinskega skladišča, ki je trošarinske izdelke, ki so že bili sproščeni v porabo v Sloveniji, vnesel v trošarinsko skladišče;
2. oseba, ki je izvozila trošarinske izdelke, ki so bili sproščeni v porabo v Sloveniji;
3. oseba, ki je pridobila trošarinske izdelke po ceni z vključeno trošarino in jih je porabila za namene iz 72. in 97. člena tega zakona;
4. oseba, ki je nabavila trošarinske izdelke po ceni z vključeno trošarino in jih porabila kot sestavino za izdelavo drugih trošarinskih izdelkov;
5. oseba, ki je trošarinske izdelke prodala v skladu s predpisanimi pogoji osebi iz 15. in 17. člena tega zakona brez obračunane trošarine, sama pa jih je nabavila po ceni z vključeno trošarino;
6. trgovec, ki je nabavil trošarinske izdelke po ceni z vključeno trošarino in jih umaknil s tržišča, ker so postali neužitni oziroma neuporabni in so bili uničeni pod nadzorom davčnega organa;
7. proizvajalec trošarinskih izdelkov izven režima odloga za proizvedene trošarinske izdelke na zalogi, za katere je plačal trošarino, vendar so postali neužitni oziroma neuporabni in so bili uničeni pod nadzorom davčnega organa;
8. oseba, ki je utekočinjeni zemeljski plin, ki je že bil sproščen v porabo v Sloveniji, vnesla v omrežje zemeljskega plina;
9. trgovec, ki ima na zalogi izven trošarinskega skladišča drobno rezani tobak oziroma cigarete in se zanje zniža trošarina ali drobnoprodajna cena.

(2) Če s tem zakonom ni določeno drugače, upravičenec iz prejšnjega odstavka vložiti zahtevek za vračilo trošarine kot mesečni zahtevek do zadnjega dne tekočega meseca za pretekli mesec, v katerem je nastal razlog za vračilo iz prvega odstavka tega člena, ali kot letni zahtevek do 30. junija tekočega leta za preteklo leto, v katerem je nastal razlog za vračilo iz prvega odstavka tega člena. Mesečni in letni način uveljavljanja vračila trošarine v posameznem koledarskem letu se izključujeta.

(3) Oseba iz 4. točke prvega odstavka tega člena uveljavlja pravico do vračila trošarine za trošarinski izdelek, porabljen v lastni proizvodnji, na podlagi dokazila o plačilu trošarine za končni izdelek.

(4) Pri izračunu zneska za vračilo trošarine se uporabita znesek in stopnja oziroma znesek trošarine, veljaven na dan, ko je bila trošarina obračunana, oziroma na dan nabave trošarinskih izdelkov, navedenem na računu, s katerim upravičenec dokazuje, da je trošarinske izdelke nabavil s plačano trošarino.

(5) Vračilo trošarine lahko imetnik trošarinskega skladišča in pooblaščen prejemnik uveljavita z zahtevkom za vračilo trošarine ali z odbitkom od trošarinske obveznosti v obračunu trošarine vloženim v skladu z 11. členom tega zakona. Oba načina uveljavljanja vračila trošarine za isto davčno obdobje se izključujeta.

(6) Trgovec iz 9. točke prvega odstavka tega člena uveljavlja pravico do vračila trošarine na podlagi evidentiranja zalog drobno rezanega tobaka oziroma cigaret, ki se opravi na dan pred znižanjem trošarine ali drobnoprodajne cene. Ne glede na četrty odstavek tega člena se znesek za vračilo trošarine izračuna kot razlika med zneskom in stopnjo trošarine, veljavno na dan, ko je bila trošarina obračunana, ter znižanim zneskom in stopnjo trošarine. Minister, pristojen za finance, podrobneje določi način evidentiranja zalog in predložitve podatkov o zalogah.

(7) Vsebinsko zahtevka za vračilo trošarine, način vračila trošarine in potrebna dokazila ter evidence po tem členu predpiše minister, pristojen za finance.

63. člen

(prijava trošarinskih zavezancev in vpis v evidenco trošarinskih zavezancev)

(1) Pred začetkom opravljanja dejavnosti s trošarinskimi izdelki oseba iz 5. člena tega zakona davčnemu organu prijavi, kdaj se njena dejavnost s trošarinskimi izdelki začne ali spremeni, tako da pred opravljanjem dejavnosti pridobi dovoljenje davčnega organa v skladu s tem zakonom ali se prijavi kot trošarinski zavezanec.

(2) Za opravljanje dejavnosti s trošarinskimi izdelki v režimu odloga je treba pridobiti dovoljenje. Če namerava oseba:

1. proizvajati, skladiščiti, prejemati ali odpremljati trošarinske izdelke v režimu odloga v Sloveniji oziroma Uniji, pridobi dovoljenje za trošarinsko skladišče;
2. vnašati trošarinske izdelke v režimu odloga iz drugih držav članic v Slovenijo, pridobi dovoljenje za pooblaščenega prejemnika ali začasno pooblaščenega prejemnika;
3. uvažati trošarinske izdelke v Unijo in jih odpremljati v režimu odloga, pridobi dovoljenje za pooblaščenega uvoznika;
4. prodajati trošarinske izdelke v davka prosti prodajalni, pridobi dovoljenje za davka prosto prodajalno.

Osebo iz tega odstavka, ki ji je bilo izdano dovoljenje v skladu s tem zakonom, v evidenco trošarinskih zavezancev na dan vročitve dovoljenja vpiše davčni organ po uradni dolžnosti. Ob vročitvi odločbe o spremembi dovoljenja davčni organ v evidenci trošarinskih zavezancev po uradni dolžnosti spremeni podatke, kot izhajajo iz izdane odločbe.

(3) Za opravljanje dejavnosti s trošarinskimi izdelki izven režima odloga je obvezna prijava v evidenco trošarinskih zavezancev.

Če namerava oseba:

1. proizvajati trošarinske izdelke izven režima odloga, se prijavi kot trošarinski zavezanec – proizvajalec trošarinskih izdelkov;
2. dobavljati električno energijo oziroma zemeljski plin končnemu odjemalcu, se prijavi kot trošarinski zavezanec – dobavitelj električne energije oziroma zemeljskega plina;
3. pridobiti električno energijo oziroma zemeljski plin za svojo končno rabo iz drugih držav članic Unije ali uvoziti iz tretjih držav oziroma če ji električno energijo oziroma zemeljski plin dobavi dobavitelj, ki nima sedeža v Sloveniji, se prijavi kot trošarinski zavezanec – končni odjemalec električne energije oziroma zemeljskega plina;

4. proizvajati električno energijo oziroma zemeljski plin za lastne potrebe ali za dobavo končnemu porabniku, se prijavi kot trošarinski zavezanec – proizvajalec električne energije oziroma zemeljskega plina;
5. prejemati trošarinske izdelke, dobavljene za komercialni namen, se prijavi kot certificirani prejemnik ali začasno certificirani prejemnik.

Oseba iz tega odstavka pri davčnem organu vloži prijavo za vpis v evidenco trošarinskih zavezancev pred začetkom opravljanja dejavnosti s trošarinskimi izdelki. Davčni organ s potrditvijo prijave v evidenco trošarinskih zavezancev vpiše osebo, ki je vložila prijavo.

(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena se oseba, ki uvaža trošarinske izdelke v Unijo in je trošarinski zavezanec, ne prijavi davčnemu organu.

(5) Osebi iz drugega odstavka tega člena, certificiranemu in začasno certificiranemu prejemniku, certificiranemu in začasno certificiranemu pošiljatelju ter oproščenemu uporabniku davčni organ dodeli trošarinsko številko. Imetniku dovoljenja za trošarinsko skladišče, oproščenemu uporabniku in imetniku dovoljenja za davka prosto prodajalno davčni organ dodeli številko za vsako lokacijo trošarinskega skladišča, obrat oproščenega uporabnika oziroma za vsako lokacijo davka proste prodajalne.

(6) Ne glede na tretji odstavek tega člena davčni organ ob prejemu obračuna trošarine vpiše malega proizvajalca žganja, malega proizvajalca piva in malega proizvajalca vina v evidenco trošarinskih zavezancev po uradni dolžnosti.

(7) Trošarinski zavezanec iz tretjega odstavka tega člena davčni organ obvesti, kdaj se njegova dejavnost s trošarinskimi izdelki spremeni ali preneha.

(8) Davčni organ poleg evidence trošarinskih zavezancev iz tega člena vzpostavi in vodi evidenco oproščenih uporabnikov, trošarinskih zastopnikov, certificiranih pošiljatev in začasno certificiranih pošiljateljev, oseb iz tretjega odstavka 101. člena tega zakona in drugih plačnikov trošarine.

(9) Minister, pristojen za finance, določi vsebino in obliko obrazca iz tega člena.

71. člen **(trošarinska osnova in znesek trošarine)**

(1) Trošarinska osnova za vino, druge fermentirane in vmesne pijače je količina trošarinskih izdelkov, merjena v hektolitrih, za pivo in etilni alkohol pa vsebnost alkohola za en hektoliter.

(2) Trošarina se plačuje v višini:

1. 12,10 eurov za 1 vol. % alkohola za en hektoliter piva;
2. 0 eurov za en hektoliter mirnega vina;
3. 0 eurov za en hektoliter penečega vina;
4. 0 eurov za en hektoliter drugih fermentiranih pijač;
5. 132,00 eurov za en hektoliter vmesnih pijač;
6. 1.320,00 eurov za 100 vol. % alkohola za en hektoliter etilnega alkohola.

85. člen **(izdelki, namenjeni vdihovanju, brez izgorevanja)**

(1) Izdelki, namenjeni vdihovanju, brez izgorevanja se uporabljajo za vdihovanje hlapov skozi ustnik ali drug sestavni del in vsebujejo:

- predelan tobak, namenjen segrevanju (v nadaljnjem besedilu: tobak za segrevanje) ali
- tekočino za polnjenje elektronskih cigaret (v nadaljnjem besedilu: elektronske cigarete).

(2) Obdavčljivi del izdelka je polnilo, ki vsebuje tobak ali tekočino za polnjenje elektronskih cigaret.

(3) Za izdelke iz prvega odstavka tega člena se glede obračunavanja in plačevanja trošarine uporabljajo določbe III. poglavja tega zakona, glede vračila določbe V. poglavja tega zakona, ter glede nadzora proizvodnje, predelave, skladiščenja in gibanja na ozemlju Slovenije pa 101. člen tega zakona.

86. člen **(trošarinska osnova, stopnja in znesek trošarine)**

(1) Trošarinska osnova za tobačne izdelke je 1.000 kosov in drobnoprodajna cena oziroma kilogram izdelka oziroma mililiter tekočine v polnilu.

(2) Trošarina za cigarete se plačuje kot specifična trošarina, ki je določena v znesku za 1.000 kosov in kot proporcionalna trošarina, ki je določena v odstotku od drobnoprodajne cene cigaret.

(3) Trošarina za cigarete se določi v odstotku od tehtane povprečne drobnoprodajne cene cigaret, specifična trošarina pa v odstotku od skupne davčne obremenitve cigaret v razredu tehtane povprečne drobnoprodajne cene, ki vključuje trošarino in davek na dodano vrednost od teh cigaret in znaša 50 % od skupne davčne obremenitve cigaret v razredu tehtane povprečne drobnoprodajne cene.

(4) Tehtana povprečna drobnoprodajna cena se izračuna na podlagi podatkov o skupni količini in drobnoprodajni ceni cigaret, sproščenih v porabo v obdobju 12 mesecev, deljeno s skupno količino cigaret, sproščenih v porabo v tem obdobju.

(5) Znesek specifične trošarine in stopnjo proporcionalne trošarine za cigarete po tretjem in četrtem odstavku ter 1. točki sedmega odstavka tega člena določi Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) na osnovi tehtane povprečne drobnoprodajne cene cigaret, ki velja na dan 1. januarja za tekoče leto. Če se ugotovljena tehtana povprečna drobnoprodajna cena cigaret razlikuje od tiste, po kateri sta izračunana veljavni znesek specifične trošarine in veljavna stopnja proporcionalne trošarine, za manj kot 20 %, vladi ni treba prilagoditi zneska specifične in stopnje proporcionalne trošarine.

(6) Če se med letom spremeni drobnoprodajna cena cigaret, lahko vlada ne glede na prejšnji odstavek sproti ugotavlja tehtano povprečno drobnoprodajno ceno cigaret ter ustrezno spremeni znesek specifične trošarine in stopnjo proporcionalne trošarine.

(7) Trošarina se plačuje za:

1. cigarete: najmanj 60 % tehtane povprečne drobnoprodajne cene enega zavojčka cigaret, sproščenih v porabo, vendar najmanj 106 eurov za 1.000 kosov cigaret iz razreda tehtane povprečne drobnoprodajne cene cigaret;
2. cigare in cigarilose: 6 % od drobnoprodajne cene, vendar najmanj 40 eurov za 1.000 kosov;
3. drobno rezani tobak: 35 % od drobnoprodajne cene in 40 eurov za en kilogram, vendar najmanj 88 eurov za en kilogram;
4. drug tobak za kajenje: 40 eurov za en kilogram;
5. tobak za segrevanje: 88 eurov za en kilogram tobaka v polnilu;
6. elektronske cigarete: 0,18 eura za en mililiter tekočine, ki vsebuje nikotin, in 0,08 eura za en mililiter tekočine, ki ne vsebuje nikotina.

(8) Trošarino za izdelke iz drugega odstavka 81. člena tega zakona, ki se ne morejo uvrstiti v 85. člen tega zakona in so sproščeni v porabo po uveljavitvi tega zakona, določi vlada, in sicer najmanj v višini trošarine za drobno rezani tobak.

(9) Drobnoprodajna cena iz prvega odstavka tega člena je cena, ki jo določi proizvajalec oziroma imetnik trošarinskega skladišča oziroma pooblaščen ali začasno pooblaščen prejemnik oziroma uvoznik, v primeru izdelkov iz 85. člena tega zakona pa oseba, ki te izdelke sprosti v porabo. Drobnoprodajna cena vključuje trošarino in davek na dodano vrednost.

(10) Oseba iz prejšnjega odstavka prijavi drobnoprodajne cene davčnemu organu 15 dni pred sprostitvijo tobačnih izdelkov v porabo, razen za izdelke iz osmega odstavka tega člena, ki jih prijavi štiri mesece pred prvo sprostitvijo v porabo.

(11) Tobačni izdelki se smejo prodajati le po prijavljenih drobnoprodajnih cenah.

88. člen **(opredelitev energentov in električne energije)**

(1) Trošarina se plačuje od energentov in električne energije, ki se uporabljajo kot pogonsko gorivo ali gorivo za ogrevanje.

(2) Vrsta energentov in električne energije se določi glede na uvrstitev v tarifno oznako ali glede na značilnosti posameznega izdelka.

(3) Po tem zakonu se za energente štejejo:

1. izdelki iz tarifnih oznak od 1507 do 1518, če so namenjeni za uporabo kot gorivo za ogrevanje ali pogonsko gorivo;
2. izdelki iz tarifnih oznak 2701 in 2702;
3. izdelki iz tarifnih oznak od 2704 do 2715;
4. izdelki iz tarifnih oznak 2901 in 2902;
5. izdelki iz tarifne oznake 2905 11 00, ki niso sintetičnega izvora, če so namenjeni za uporabo kot gorivo za ogrevanje ali pogonsko gorivo;
6. izdelki iz tarifne oznake 3403;
7. izdelki iz tarifne oznake 3811;
8. izdelki iz tarifne oznake 3817;
9. izdelki iz tarifnih oznak 3824 99 86, 3824 99 92 (razen preparatov zoper rjo, ki vsebujejo amine kot aktivne sestavine, ter anorganskih sestavljenih topil in razredčil za lake in podobne proizvode), 3824 99 93, 3824 99 96 (razen preparatov zoper rjo, ki vsebujejo amine kot aktivne sestavine, ter anorganskih sestavljenih topil in razredčil za lake in podobne proizvode), 3826 00 10 in 3826 00 90, če so namenjeni za uporabo kot gorivo za ogrevanje ali pogonsko gorivo.

(4) Za energente po tem zakonu se šteje tudi:

1. vsak izdelek, ki je naprodaj oziroma se uporablja oziroma je glede na namen uporabe pogonsko gorivo;
2. vsak izdelek, ki je aditiv oziroma ekstender za pogonska goriva;
3. vsak drug ogljikovodik, ki je naprodaj oziroma se uporablja oziroma je glede na namen uporabe gorivo za ogrevanje, razen šote in biomase.

(5) Za biomaso iz prejšnjega odstavka se štejejo biološko razgradljive frakcije izdelkov, odpadkov in ostankov iz kmetijstva (vključno s snovmi rastlinskega in živalskega izvora), gozdarstva in povezanih panog, kot tudi biološko razgradljive frakcije industrijskih in komunalnih odpadkov.

(6) Za biogoriva po tem zakonu se štejejo:

1. bioetanol (etilni alkohol – C_2H_5OH) iz tarifne oznake 2207 10 00 – nedenaturiran, koncentracije 80 vol. % ali več, in iz tarifne oznake 2207 20 00 – denaturiran, kakršnekoli koncentracije;
2. biodizel (mono alkil (običajno metil) ester maščobnih kislin, imenovan tudi FAME) iz tarifne oznake 3826 00 10;
3. etil terc – butil – eter, proizveden na osnovi bioetanola (imenovan tudi bio ETBE) iz tarifne oznake 2909 19 10;
4. bioplin (mešanica plinov: metana- CH_4 (več kot 45 vol. %), ogljikovega dioksida- CO_2 in v sledovih dušika – N_2 , vodika – H_2 in vodikovega sulfida – H_2S) iz tarifne oznake 2705 00 00;
5. biodimetiler (CH₃–O–CH₃) iz tarifne oznake 2909 19 90;
6. biometanol iz tarifne oznake 2905 11 00.

(7) Biogoriva iz prejšnjega odstavka se štejejo za pogonsko gorivo, ko glede fizikalno-kemijskih lastnosti izpolnjujejo pogoje iz veljavnih standardov in so primerna za direktno uporabo za pogon ali kot dodatek fosilnim gorivom.

(8) Za električno energijo po tem zakonu se šteje energija iz tarifne oznake 2716.

93. člen **(vračilo trošarine za industrijsko-komercialni namen)**

(1) Za energente, ki se dokazljivo porabijo za pogon statičnih delovnih strojev, strojev v gradbeništvu, motornih tirnih vozil v železniškem prometu ter žičnic in strojev ter naprav na smučiščih (poraba za industrijsko-komercialni namen), imajo kupci – osebe, ki opravljajo dejavnost, pravico do vračila trošarine v višini 50 % povprečnega zneska trošarine, ki je predpisana za plinsko olje za pogonski namen v obdobju, za katerega se zahteva vračilo trošarine. Za stroje v gradbeništvu se štejejo stroji, ki se uporabljajo pri dejanskem opravljanju dejavnosti, ki se uvršča v področje »Gradbeništvo«, v skladu s predpisom, ki ureja standardno klasifikacijo dejavnosti.

(2) Upravičenec iz prejšnjega odstavka je dolžan voditi evidence o nabavi in porabi goriva. Vračilo trošarine uveljavlja na podlagi zahtevka, ki ga vloži pri davčnem organu, računov o nabavljenem gorivu ter evidence o nabavi in porabi goriva, davčni organ pa lahko zahteva predložitev še drugih dokazil. Upravičenec, ki nima sedeža v Sloveniji, mora davčnemu organu predložiti tudi dokazilo o opravljanju dejavnosti in pogodbo oziroma drugo dokazilo o opravljanju gradbenih del na ozemlju Slovenije.

(3) Zahtevki za vračilo trošarine iz prejšnjega odstavka se vložijo kot mesečni zahtevki do zadnjega dne tekočega meseca za pretekli mesec, in sicer v pisni ali elektronski obliki. Upravičenec je dolžan hraniti listine, na podlagi katerih mu je bila vrnjena trošarina, do roka, ki ga določa 62. člen tega zakona.

(4) Način vračila trošarine, vsebino zahtevka za vračilo in vsebino evidence, ki jo mora voditi upravičenec iz prvega odstavka tega člena, predpiše minister, pristojen za finance.

95. člen **(vračilo trošarine za komercialni prevoz)**

(1) Za plinsko olje, ki se dokazljivo porabi kot pogonsko gorivo za komercialni prevoz, imajo kupci – osebe, ki opravljajo registrirano dejavnost in imajo sedež v Uniji ali državah članicah Evropskega združenja za prosto trgovino (v nadaljnjem besedilu: EFTA), pravico do vračila dela plačane trošarine. Vračilo se določi v višini razlike med zneskom povprečne trošarine, ki jo za posamezen koledarski mesec ugotovi minister, pristojen za finance, in najnižjim dovoljenim zneskom, ki ga določa 7. člen Direktive 2003/96/ES.

(2) Za potrebe prejšnjega odstavka se šteje, da je plinsko olje porabljeno kot pogonsko gorivo za komercialni prevoz, če je porabljeno za:

- prevoz blaga za plačilo ali za lasten račun z lastnimi ali najetimi registriranimi motornimi vozili ali tovornjaki s prikolico, ki so namenjeni izključno cestnemu prevozu blaga in z največjo dovoljeno maso, ki ni manjša od 7,5 tone, ali
- prevoz potnikov – linijski ali izredni, z motornimi vozili kategorije M2 ali M3, kot jih določajo predpisi, ki urejajo področje ugotavljanja skladnosti vozil.

(3) Upravičenec vračilo plačane trošarine uveljavlja na podlagi zahtevka, ki ga vloži pri davčnem organu, in računov o nakupu plinskega olja, ki vključujejo registrsko oznako za zadevno vozilo, davčni organ pa lahko zahteva predložitev še drugih dokazil. Upravičenec iz druge države članice Unije ali države članice EFTA, ki zahteva vračilo trošarine, davčnemu organu predloži tudi dokazilo o opravljanju dejavnosti in dokazilo o registraciji vozila. Upravičenec vodi evidence o nakupu in porabi plinskega olja ter o vrsti in številu vozil, s katerimi razpolaga.

(4) Zahtevki za vračilo trošarine iz prvega odstavka tega člena in dokazila iz tretjega odstavka tega člena se pri davčnem organu vložijo kot mesečni zahtevki do zadnjega dne tekočega meseca za pretekli mesec, kot zahtevki za koledarsko trimesečje (januar – marec, april – junij, julij – september, oktober – december) v 60 dneh po preteku koledarskega trimesečja ali kot letni zahtevki do 31. marca tekočega leta za preteklo leto. Upravičenec do vračila izbere mesečni, trimesečni ali letni način uveljavljanja vračila v okviru posameznega koledarskega leta. Mesečni, trimesečni in letni način uveljavljanja vračila trošarine v posameznem koledarskem letu se izključujejo. Zahtevki za vračilo

trošarine se vložijo v papirni ali elektronski obliki. Listine, na podlagi katerih mu je bila vrnjena trošarina, je dolžan hraniti do roka, ki ga določa 62. člen tega zakona.

(5) Način vračila trošarine, vsebino zahtevka za vračilo in potrebna dokazila ter evidence, ki jih mora voditi upravičenec iz prvega odstavka tega člena, predpiše minister, pristojen za finance.

96. člen **(oprostitev trošarine za energetska intenzivna podjetja)**

(1) Plačilo trošarine se oprosti oziroma se trošarina lahko vrne za energente, za katere je plačan minimalni znesek obdavčitve iz priloge I, preglednice C, Direktive 2003/96/ES, ki se v okviru opravljanja dejavnosti dokazljivo porabijo za proizvodnjo toplote za proizvodnjo izdelkov in je podjetje energetska intenzivno ter se dejavnost proizvodnje izdelkov uvršča v področje »Predelovalne dejavnosti«, v skladu s predpisom, ki ureja standardno klasifikacijo dejavnosti.

(2) Podjetje je energetska intenzivno, če letni strošek nabave energentov in električne energije, nabavljen ali proizveden v okviru dejavnosti, znaša najmanj 3 % letne proizvodne vrednosti. Strošek nabave energentov in električne energije vključuje vse davke, razen odbitnega davka na dodano vrednost. Proizvodna vrednost pomeni prihodke, vključno s subvencijami, povezanimi s ceno izdelka, povečano ali zmanjšano za spremembo zalog končnih in nedokončanih izdelkov ter blaga in storitev, nabavljenih za nadaljnjo prodajo, zmanjšano za nabave blaga ali storitev za nadaljnjo prodajo.

(3) Oprostitev iz prvega odstavka tega člena se lahko uveljavi s pridobitvijo dovoljenja za oproščenega uporabnika v skladu s 47. členom tega zakona. Za pridobitev dovoljenja za oproščenega uporabnika mora oseba, poleg pogojev iz tretjega odstavka 48. člena tega zakona, razen uporabe trošarinskih izdelkov za namene iz 72. ali 97. člena tega zakona, izpolniti pogoj, da je v preteklem koledarskem letu bila energetska intenzivno podjetje. Vračilo plačane trošarine se lahko uveljavi na podlagi letnega zahtevka za vračilo trošarine.

(4) Upravičenec na podlagi evidenc o vrsti in porabi energenta za koledarsko leto predloži letni obračun ali zahtevek za vračilo trošarine, iz katerega je razvidna porabljena količina energenta in znesek plačila trošarine in okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida, v skladu s predpisom, ki ureja okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida ter podatke iz letnega poročila, ki dokazujejo, da je upravičenec za koledarsko leto energetska intenziven. Oprostitev ali vračilo trošarine se prizna za dejansko porabljene količine energenta, ob pogoju, da znesek plačane trošarine ali okoljske dajatve presega minimalni znesek obdavčitve. Če upravičenec do vračila trošarine oziroma oproščeni uporabnik ne izpolni pogoja minimalnega zneska obdavčitve, je upravičen do vračila trošarine v višini, ki presega minimalni znesek obdavčitve, oziroma nastane obveznost za obračun trošarine, v višini minimalnega zneska obdavčitve, če je energente prejemal kot oproščeni uporabnik.

(5) Obračun ali zahtevek za vračilo trošarine se vložijo pri davčnem organu do 30. junija za preteklo koledarsko leto, v papirni ali elektronski obliki. Upravičenec je dolžan hraniti listine, na podlagi katerih mu je bila vrnjena oziroma oproščena trošarina, do roka, ki ga določa 62. člen tega zakona. Oproščeni uporabnik mora plačati obračunano trošarino najpozneje 30. dan po izteku roka za predložitev obračuna trošarine.

(6) Oprostitev oziroma vračilo trošarine iz tega člena se šteje za državno pomoč in se dodeli, če so izpolnjeni pogoji iz 44. člena Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgovom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 187 z dne 26. 6. 2014, str. 1). Davčni organ višino državne pomoči sporoči ministrstvu, pristojnemu za finance, vsako leto najkasneje do 31. marca tekočega leta za preteklo koledarsko leto.

(7) Podrobnejše pogoje in postopke za uveljavitev oprostitve oziroma vračila trošarine iz tega člena predpiše minister, pristojen za finance.

101. člen

(posebnosti nadzora)

(1) Poseben nadzor proizvodnje, predelave, skladiščenja in gibanja na ozemlju Slovenije velja za:

1. izdelke iz tarifnih oznak 2710 19 91, 2710 19 99, 2710 20 90 in 3826 00 90, za obsežna tržna gibanja in
2. izdelke iz tarifnih oznak 2401 10 in 2401 20.

(2) Gibanje izdelkov iz prejšnjega odstavka spremlja komercialni dokument.

(3) Oseba ki proizvaja, predeljuje, skladišči ali prevažata izdelke, vsako proizvodnjo, predelavo, skladiščenje in gibanje izdelkov iz prvega odstavka tega člena:

1. prijavi davčnemu organu najmanj tri delovne dni pred njenim začetkom;
2. zagotovi, da gibanje izdelkov spremlja komercialni dokument in
3. vodi evidenco proizvodnje, predelave, skladiščenja in gibanja izdelkov iz prejšnjega odstavka.

(4) Podrobnejši način in obliko prijave ter vsebino in vodenje evidenc iz prejšnjega odstavka predpiše minister, pristojen za finance.

102. člen (nadzor)

(1) Izvajanje določb tega zakona in predpisov, sprejetih na njegovi podlagi, nadzoruje davčni organ v skladu s tem zakonom, zakonom, ki ureja davčni postopek, in zakonom, ki ureja finančno upravo, pri uvozu pa tudi v skladu s carinsko zakonodajo, kot da bi bila trošarina uvozna dajatev.

(2) Nadzor po tem zakonu praviloma obsega nadzor nad:

- proizvodnjo trošarinskih izdelkov;
- prijavami trošarinskih zavezancev in najjavami posameznih gibanj trošarinskih izdelkov;
- obračunavanjem in plačevanjem trošarine;
- izpolnjevanjem pogojev za pridobitev dovoljenj iz tega zakona;
- poslovanjem imetnikov dovoljenj;
- označevanjem trošarinskih izdelkov;
- namensko porabo trošarinskih izdelkov;
- gibanjem, odpremo in prejemo trošarinskih izdelkov;
- vodenjem predpisanih evidenc;
- popisi trošarinskih izdelkov na zalogi;
- uničevanjem trošarinskih izdelkov;
- upravičenostjo do vračila trošarine, odpusta plačila trošarine in oprostitvijo plačila trošarine;
- ostale nadzore z namenom, da se zagotovi pravilno izvajanje določb tega zakona.

(3) Zaradi zagotovitve spoštovanja izvajanja določb tega zakona lahko davčni organ kot ukrep nadzora določi predvsem:

1. obveznost obveščanja o prejemu ali odpremi trošarinskih izdelkov, času in načinu prevoza ter kraju in času dobave trošarinskih izdelkov;
2. fizično prisotnost v času, ko je trošarinsko skladišče odprto oziroma ko se trošarinski izdelki, ki so bili nabavljeni brez plačila trošarine, prenašajo v proizvodnjo;
3. druge ukrepe, ki zagotavljajo nadzor nad gibanjem, prejemanjem, proizvodnjo, skladiščenjem in odpošiljanjem trošarinskih izdelkov;
4. namestitvev dodatnih merilnih naprav, plombiranje meril oziroma drugih mest, iz katerih bi se lahko trošarinski izdelki nenadzorovano iznašali.

(4) Ukrepi nadzora iz prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo za nadzor nad izdelki iz prvega odstavka 85. člena in prvega odstavka 101. člena tega zakona.

104. člen (hujši trošarinski prekrški)

- (1) Z globo od 4.000 do 75.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:
1. sprostí trošarinske izdelke v porabo in zanje ne obračuna trošarine (prvi odstavek 6. člena v povezavi z drugim in petim odstavkom 6. člena ter prvim in drugim odstavkom 9. člena) ali trošarine ne obračuna takrat, ko nastane obveznost za obračun trošarine (prvi in četrty odstavek 6. člena, 8. člen, 13. člen, četrty in šesti odstavek 90. člena, tretji odstavek 91. člena);
 2. trošarine ne obračuna od predpisanih osnov po stopnjah oziroma zneskih, ki veljajo na dan nastanka obveznosti za obračun trošarine (dvanajsti odstavek 6. člena, drugi odstavek 8. člena, tretji odstavek 73. člena, peti odstavek 79. člena);
 3. vnese, uvozi, proizvede, skladišči, prevaža, nabavi ali kako drugače pridobi oziroma ima v lasti ali posesti trošarinske izdelke, za katere niso bili izvedeni predpisani postopki za obračun trošarine ali preseže količine iz prvega, drugega in četrtega odstavka 7. člena, ter zanje ne obračuna in plača trošarine v Sloveniji oziroma vnese tobačne izdelke, ki niso opremljeni s tobačno znamko iz 87. člena tega zakona, v količinah, ki presegajo količine iz prvega in drugega odstavka 7. člena tega zakona (deseti odstavek 8. člena, drugi odstavek 9. člena v povezavi s 63. členom);
 4. ne predloži oziroma ne predloži v predpisanem roku obračuna trošarine ali v obračunu ne izkaže pravih in popolnih podatkov (deveti in enajsti odstavek 8. člena, 10. člen, 11. člen, 13. člen, četrty odstavek 73. člena, šesti odstavek 79. člena);
 5. ne plača trošarine oziroma je ne plača v predpisanem roku (deveti in enajsti odstavek 8. člena, prvi odstavek 12. člena, 13. člen, šesti odstavek 79. člena);
 6. kot imetnik dovoljenja ne izpolnjuje obveznosti, določenih v tem zakonu (tretji odstavek 16. člena, prvi odstavek 45. člena, prvi odstavek 49. člena, prvi odstavek 52. člena, prvi odstavek 56. člena, tretji odstavek 74. člena), ali ne odpravi nepravilnosti v določenem roku (drugi odstavek 45. člena, drugi odstavek 49. člena, drugi odstavek 52. člena, drugi odstavek 56. člena);
 - 6.a kot certificirani ali začasno certificirani prejemnik oziroma certificirani ali začasno certificirani pošiljatelj ne izpolnjuje obveznosti, določenih v tem zakonu (29. člen, četrty odstavek 56.a člena, četrty odstavek 56.b člena, prvi in tretji odstavek 56.c člena), ali ne odpravi nepravilnosti v določenem roku (peti odstavek 56.a člena, peti odstavek 56.b člena);
 7. zahteva odpust plačila trošarine na podlagi neresničnih podatkov (18. člen);
 8. zahteva vračilo trošarine na podlagi neresničnih podatkov (19. člen, 20. člen, 93. člen, 95. člen, 96. člen, 97. člen);
 9. kot začasno pooblaščen prejemnik ne izpolni obveznosti po tem zakonu (četrty odstavek 36. člena in drugi odstavek 53. člena);
 10. ne izda računa ali drugega dokumenta oziroma sprostíve v porabo ne evidentira v svoje poslovne knjige oziroma v evidenco zalog (60. člen);
 11. v svojem knjigovodstvu ne zagotovi predpisanih podatkov oziroma ne vodi predpisanih evidenc ali v evidenci ne zagotovi pravih in resničnih podatkov (tretji odstavek 49. člena, 61. člen, 1. točka tretjega odstavka 74. člena, deseti odstavek 79. člena, tretji odstavek 87. člena, drugi odstavek 93. člena, tretji odstavek 95. člena, tretji odstavek 101. člena);
 12. ne hrani dokumentacije oziroma je ne hrani do poteka predpisanih rokov (62. člen, tretji odstavek 87. člena, tretji odstavek 93. člena, četrty odstavek 95. člena, peti odstavek 96. člena);
 13. davčnemu organu ne prijavi začetka, spremembe ali prenehanja opravljanja dejavnosti s trošarinskimi izdelki (63. člen, prvi odstavek 64. člena v povezavi z drugim odstavkom 64. člena, četrty odstavek 76. člena, četrty odstavek 78. člena, sedmi odstavek 79. člena);
 14. odpremi ali omogoči, da se etilni alkohol odpremi iz trošarinskega skladišča ali vnese iz druge države članice ali uvozi brez plačila trošarine za uporabo v proizvodnji neprehrambnih izdelkov, ne da bi bil denaturiran v skladu s tem zakonom (peti odstavek 72. člena v povezavi s šestim odstavkom 72. člena);
 15. prodaja trošarinske izdelke, ki so priznani kot lastna raba (prvi odstavek 76. člena, prvi odstavek 78. člena);
 16. sprostí v porabo oziroma prodaja cigarete v zavojčkih, ki vsebujejo manj kot 20 cigaret v posameznem zavojčku (četrty odstavek 82. člena);
 17. ne prijavi drobnoprodajne cene davčnemu organu v predpisanem roku (deseti odstavek 86. člena), prodaja tobačne izdelke po drobnoprodajnih cenah, ki niso enake prijavljenim (enajsti odstavek 86. člena), ali ne zagotovi, da je tobačna znamka nalepljena v skladu s četrty odstavkom 87. člena;
 18. sprostí v porabo ali proda tobačne izdelke, ki niso označeni s tobačno znamko (prvi odstavek 87. člena);
 19. porablja energent ali kateri koli drug izdelek kot pogonsko gorivo oziroma porablja energent kot gorivo za ogrevanje in zanj ni bila obračunana ter plačana trošarina (prvi in četrty odstavek 88. člena, četrty odstavek 92. člena);

- 19.a proda gorivo za kmetijstvo osebi, ki ne predloži enolične identifikacijske oznake in osebnega dokumenta (sedmi odstavek 94. člena);
- 19.b ne zagotovi dostopa do informacijskega sistema davčnega organa ali ne predloži oziroma ne predloži v predpisanem roku poročila o količini prodanega goriva za kmetijstvo v preteklem koledarskem letu (osmi odstavek 94. člena);
20. ne označi plinskega olja ali kerozina s predpisanim sredstvom za označevanje ali postopka označevanja energentov ne opravi v trošarinskem skladišču, ki ima dovoljenje za označevanje, oziroma skladiščenja ne organizira na predpisan način (prvi in tretji odstavek 98. člena);
21. označeni energent, ki se uporablja kot gorivo za ogrevanje, ali kot gorivo za pogon kmetijske, gozdarske mehanizacije in vozil, prirejenih za prevoz čebeljih panjev, uporabi za drug namen oziroma ga toči za pogon motornih vozil ter plovil ali drugih motorjev oziroma ga toči v rezervoar motornih vozil, plovil ali drugih motorjev oziroma odstrani iz energenta sredstvo za označevanje ali zmanjša njegovo koncentracijo ali energentu dodaja substance, ki onemogočajo ugotavljanje označenosti (prvi do peti odstavek 99. člena);
22. ne zagotovi, da se energenti dajejo v promet v skladu s 100. členom tega zakona;
23. ne zagotovi, da gibanje izdelkov, za katere velja poseben nadzor, spremlja komercialni dokument (drugi odstavek 101. člena);
24. ne prijavi proizvodnje, predelave, skladiščenja ali gibanja izdelkov, za katere velja posebni nadzor, ali v prijavi navede nepopolne ali neresnične podatke (tretji odstavek 101. člena);
25. ne omogoča izvajanja ukrepov nadzora (tretji in četrti odstavek 102. člena).

(2) Z globo od 10.000 do 125.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje pravna oseba, ki je po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, srednja ali velika gospodarska družba.

(3) Z globo od 3.000 do 50.000 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 1.000 do 10.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, se odgovorna oseba pravne osebe za prekrške iz prvega odstavka tega člena kaznuje z globo od 1.200 do 10.000 eurov. Z globo v višini od 800 do 10.000 eurov se za prekrške iz prvega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(5) Z globo od 400 do 5.000 eurov se kaznuje posameznik, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

107. člen **(zastaranje prekrškov, katerih narava je posebno huda)**

Postopek o prekrških iz tega zakona, katerih narava je, zaradi okoliščin iz 105. člena tega zakona posebno huda, se ne more več začeti, ko potečejo tri leta od dneva, ko je bil prekršek storjen.

108. člen **(odvzem predmetov)**

(1) Predmeti prekrškov iz 3. in 18. točke prvega odstavka 104. člena tega zakona se odvzamejo.

(2) Predmeti prekrškov iz prejšnjega odstavka se odvzamejo tudi, če niso last storilca prekrška.